

ΚΛΕΙΔΕΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ.

Ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον· «καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖδας τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, καὶ ὅσα ἂν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ», κλπ. Καὶ τοιουτοτρόπως ἡ ἰδίᾳ ἐξουσία ἡ δοθεῖσα εἰς τοὺς Ἀποστόλους ὡς ἐν ὄλῳ, ἐξεφράσθη εἰδικώτερον εἰς τὸν Πέτρον, μετὰ τοῦ ἐπιπροσθέτου προνομίου ἡ τιμῆς τῶν κλειδῶν τῆς δυνάμεως δηλαδή, ἡ ἐξουσίας τοῦ ἀνοίγειν. Ἐνθυμούμεθα πῶς ὁ Ἀπόστολος Πέτρος μετεχειρίσθη τὰς κλεῖδας τῆς Βασιλείας, καὶ ἐξετέλεσε τὸ ἔργον τοῦ διανοίγματος τῆς νέας οἰκονομίας, πρῶτον εἰς τοὺς Ἰουδαίους κατὰ τὴν Πεντηκοστήν, βραδύτερον δέ, εἰς τοὺς Ἑθνικούς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κορνηλίου. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ὁπότε τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐπεχύθη, ἀναγινώσκουμεν, ὅτι «ὁ Πέτρος σταθεὶς σὺν τοῖς ἑνδεκα—ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν, ἡ νοιξε, καὶ οἱ ἄλλοι ἐπηκολούθησαν, καὶ ἡ πρόσκλησις τοῦ Εὐαγγελίου ἠνοίχθη τοιουτοτρόπως εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ κορνηλίου, ὁ Κύριος ἔστειλεν ἀπεσταλμένους εἰς τὸν Πέτρον, καὶ εἰδικῶς καθωδήγησεν αὐτόν διὰ τινος ὁράματος νὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησίν των, καὶ τοιουτοτρόπως ἁρμοδίως μετεχειρίσθη τοῦτον ὅπως ἀνοίξῃ τὴν θύραν τοῦ ἐλέους, ἐλευθερίας καὶ προνομίου εἰς τοὺς ἑθνικούς—ἵνα καὶ οὗτοι προσέλθωσιν ἐπίσης, καὶ συμμετάσχωσι τοῦ προνομίου τῆς ἄνω κλήσεως τῆς νέας κτίσεως. Ταῦτα δὲ εὐρίσκονται ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ, πρὸς ὅ,τι ἔχομεν ἤδη παρατηρήσει, σχετικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Κυρίου, ἐκλέξαντος τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους. Ὅσον δὲ σαφέστερον ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου διακρίνει τὸ γεγονός, ὅτι οἱ δώδεκα οὗτοι ἄνδρες ἐγένοντο οἱ ἰδιαίτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς νέας οἰκονομίας, καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν, οἱ εἰδικοὶ ἄγωγοὶ τῆς ἀληθείας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν νέαν κτίσιν, τόσον περισσότερον οὗτοι θὰ εἶναι προπαρασκευασμένοι ὅπως ἀποδεχθῶσι τοὺς λόγους αὐτῶν, καὶ τόσον περισσότερον θὰ τείνωσιν ὥστε νὰ ἀποφεύγωσι τὰς διδασκαλίας ἄλλων, οἵτινες ἀντίκεινται πρὸς τὰς μαρτυρίας αὐτῶν. «Ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, δὲν εἶναι φῶς ἐν αὐτοῖς. — Ἰσαΐας η' 20.

Ἡ τελευταία παράγραφος τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἀναγινώσκει ὡς ἐξῆς, «Αὐτὸς (τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Πατρός) ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὰ μέλλοντα». Τοῦτο δὲ ὑπαινίσσεται εἰδικὴν τινα ἔμπνευσιν τῶν Ἀποστόλων, ἐμμέσως δὲ ὑπαινίσσεται τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου, μέχρις αὐτοῦ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος τούτου, διὰ τῶν διδασκαλιῶν αὐτῶν. Τοιουτοτρόπως δὲ οὗτοι δὲν ἦσαν μόνον ἅγιοι Ἀπόστολοι, ἀλλὰ καὶ προφηταὶ, ἡ βλέποντες γνωστοποιῶντες μέλλοντα γεγονότα εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Δὲν ὑφίσταται ὅμως οὐδεμία ἀνάγκη νὰ ὑποθέ-

σωμεν ὅτι πάντες οἱ Ἀπόστολοι ἐχρησιμοποιήθησαν κατὰ τὸν ἴδιον βαθμὸν εἰς πάντας τοὺς κλάδους, ἢ εἰς οἷονδήποτε ἐκ τῶν κλάδων τούτων τῆς ὑπηρεσίας. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐτιμῆθησαν περισσότερον, ὅχι μόνον εἰς τὸ προνόμιον τῆς ὑπηρεσίας ὡς Ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐπίσης εἰς τὸ νὰ ἀναγγεῖλωσι τὰ μέλλοντα. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὑποδεικνύει διάφορα μέλλοντα πράγματα, τὴν μεγάλην ἀποστασίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ «Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας», τὸ μυστήριον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι δὲν θὰ κοιμηθῶμεν πάντες, καίτοι πάντες πρέπει νὰ μεταλλαγῶμεν, τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ τῶν γενεῶν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Ἑθνικῶν θὰ γείνωσι συγκληρονόμοι τῆς ἐπαγγελίας τῆς γενομένης πρὸς τὸν Ἀβραάμ—ὅτι δηλ. τὸ σπέρμα αὐτοῦ θὰ εὐλογήσῃ πάσας τὰς φυλάς τῆς γῆς, κλπ. Ὑποδεικνύει δὲ ἐπίσης ὅτι εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος, χαλεπαὶ συνθῆκαι θὰ ἐπικρατῶσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔσονται φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μορφὴν εὐσεβείας, ἀλλ' ἡρνημένοι τὴν δύναμιν αὐτῆς, παραβάται συνθηκῶν, κλπ. καὶ ὅτι, «λύκοι βαρεῖς» (καταστρεπτικοὶ ἀνώτεροι κριτικοὶ) δὲν θὰ φείδονται τοῦ ποιμνίου τοῦ Κυρίου. Πράγματι δέ, πάντα τὰ γραφόμενα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου λαμπρῶς διαφωτίζονται ὑπὸ τῶν ὁράσεων καὶ τῶν ἀποκαλύψεων τὰς ὁποίας ἔσχεν, ὡς προβλέπων πράγματα, ἅτινα διὰ τὰς ἡμέρας αὐτοῦ ἀκόμη ἦσαν μέλλοντα, καὶ τὰ ὁποῖα, δὲν ἦτο πρόπον νὰ ἐκθέσῃ τελείως, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα σήμερον ἀποκαλύπτονται εἰς τοὺς ἁγίους διὰ μέσου τῶν τύπων καὶ τῶν Προφητειῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης,—κατανοούμενα σήμερον ἐν τῇ φωτὶ τῶν λόγων τῶν Ἀποστόλων, διότι ὁ «δέων καιρὸς» πρὸς κατανόησιν τούτων ἀφίκετο.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἐπίσης, ὡς βλέπων, ὑποδεικνύει τὴν ἔλευσιν τῶν ψευδοδιδασκάλων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, οἵτινες μυστικῶς, ὑπόλως θὰ εἰσαγάγωσιν αἰρέσεις ἀπωλείας, ἀρνούμενοι ἀκόμη καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς Δεσπότην. Παρατηρῶν δὲ πρὸς τὴν ἡμέραν προφητεύει, λέγων:

«Ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἐμπαίχται. λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; (τοῦ Χριστοῦ) κλπ. Προφητεύει δὲ ἐπίσης λέγων· «Ἦξει ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ», κλπ.

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος ὁμοίως προφητεύει περὶ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος τούτου λέγων, «Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὁλολύζοντες, ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. . . . Ἐθῆσαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις, κλπ.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης, ἦτο ὁ πλέον θαυμάσιος προφήτης, ἢ βλέπων, ἐκ πάντων τῶν Ἀποστόλων: αἱ ὁράσεις αὐτοῦ, αἱ ἀποτελοῦσαι τὸ Βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως, χαράσσουσι

κατὰ τὸν πλεόν θαυμασιότερον τρόπον τὰ μέλλοντα γενέσθαι.

ΤΟ ΑΛΑΘΗΤΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Ἐκ τῶν προλεχθέντων, τελείως δικαιούμεθα πιστεύοντες, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι, τόσον καλῶς καθωδηγοῦντο ὑπὸ τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ πνεύματος, ὥστε πάντες οἱ δημόσιοι αὐτῶν λόγοι, προήρχοντο ἐκ Θείας ἐμπνεύσεως διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἦσαν τόσον ἀλάθητοι, ὅσον καὶ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν τῆς προηγηθείσης οἰκονομίας. Καίτοι ὁμως τοιοῦτο-τρόπως διαβεβαιούμεθα περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῶν μαρτυριῶν αὐτῶν, καὶ ὅτι πάντες οἱ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν λόγοι αὐτῶν ἐτύγχανον τῆς Θείας ἐπιδοκιμασίας, ἐν τούτοις θὰ πράξωμεν καλῶς ἐὰν ἐξετάσωμεν μετὰ προσοχῆς πέντε διαφόρους περιπτώσεις, ἀναφερομένας ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, αἵτινες συνήθως θεωροῦνται, ὡς ἀντιφάσκουσαι πρὸς τὴν γνώμην ὅτι οἱ Ἀπόστολοι δὲν ἐπλανῶντο εἰς τὰς διδασκαλίας αὐτῶν. Θέλομεν δὲ ἐξετάσῃ ταύτας κεχωρισμένως

(1) Ἡ ὑπὸ τοῦ Πέτρου ἄρνησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἀκριβῶς πρὸ τῆς σταυρώσεως αὐτοῦ. Δὲν δυνάμεθα νὰ διαφιλονεικῶμεν τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Πέτρος, περιέπεσεν εἰς σοβαρὸν λάθος, διὰ τὸ ὁποῖον μετὰ ταῦτα μετενόησεν εἰλικρινῶς· ἀλλὰ σεν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ παράβασις αὕτη, καίτοι διεπράχθη μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, ὡς Ἀποστόλου, ἐγένετο ὁμως πρὶν νὰ χρισθῇ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος κατὰ τὴν Πεντηκοστήν, καὶ νὰ γείνη παραδεκτὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς Ἀπόστολος, ὑπὸ τὴν πλήρη ἔννοιαν. Ἐξ ἄλλου δὲ, τὸ ἀλάθητον τὸ ὁποῖον ἀξιούμεν διὰ τοὺς Ἀποστόλους εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται εἰς τὰ δ η μ ό σ ι α αὐτῶν γραφόμενα καὶ διδασκαλίας, καὶ ὄχι εἰς πάντα τὰ συμβάντα καὶ λεπτομερείας τῆς ζωῆς αὐτῶν, αἵτινες ἀναντιρρήτως προήρχοντο ἔνεκα τῶν ἀτελειῶν τῶν ἐπιγείων αὐτῶν σκευῶν, αἵτινα παρεμορφώθησαν διὰ τῆς πτώσεως, ἐκ τῆς ὁποίας πάντα τὰ τέκνα τοῦ Ἀδάμ πάσχουσιν. Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι «ἔχομεν τὸν θησαυρὸν τοῦτον εἰς ὀστράκινα σκεύη» προφανῶς ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὸν ἴδιον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους, καθὼς καὶ εἰς πάντας ἐκ τῆς Ἐκκλησίας,—οἵτινες ἐδέχθησαν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἡ συμμετοχὴ δὲ ἡμῶν, ὡς ἀτόμων, εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς καταλλαγῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καλύπτει τὰς ἀσθενείας ταύτας τῆς σαρκός, αἵτινες ἀντίκεινται πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ἡμῶν, ὡς νέων κτισμάτων.

Τὸ Ἀποστολικὸν ἀξίωμα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἦτο ἐξ ὀλοκλήρου κεχωρισμένον ἀπὸ τὰς ἀπλᾶς ἀδυναμίας τῆς σαρκός, καὶ παρεσχέθη εἰς αὐτούς, ὅχι διότι ἦσαν ἀνθρωπίνως τέλειοι, ἀλλὰ μάλιστα ὁπότε καὶ οὗτοι παρεδέχον-

το, ὅτι ἦσαν «ἄνθρωποι ὁμοιοπαθεῖς» καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι. (Πράξ. ιδ' 15). Τὸ ἀξίωμα ἐκεῖνο δὲν ἔφερεν εἰς αὐτοὺς ἀποκατάστασιν—τελειότητα τῶν θνητῶν αὐτῶν σωμάτων—ἀλλὰ μόνον ἔδωκεν αὐτοῖς νέον νοῦν, καὶ πνεῦμα ἅγιον, ὅπως τοὺς καθοδηγῇ. Τοῦτο δὲν ἔκαμε τὰς σκέψεις καὶ πράξεις αὐτῶν τελείας, ἀλλὰ μόνον διεκυβέρνησα τὰς σκέψεις καὶ πράξεις ἐκεῖνας, οὕτως ὥστε αἱ δημόσιαι διδασκαλῖαι τῶν δώδεκα νὰ εἶναι ἀλάνθαστοι,—Λόγος Κυρίου. Τοῦτο εἶναι τὸ ἀλάθητον τὸ ὁποῖον ἀξιοῦσιν οἱ Παπαι—ὅτι δηλ. ὅταν ὁ πάπας ὁμιλεῖ $\delta \omicron \gamma \mu \alpha \tau \iota \kappa \omega \varsigma$, ἢ ἐπισήμως, διακυβερνᾶται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν τῷ ἐπιτρέπεται νὰ πλανηθῇ. Τὸ ἀλάνθαστον δὲ τοῦτο τῶν παπῶν, ὡς βάσιν ἔχει τὴν διδασκαλίαν, ὅτι καὶ οὗτοι εἶναι Ἀπόστολοι,—παραβλέποντες καὶ ἀγνοοῦντες τὸ γεγονός, ὅπερ αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν, ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν, εἰμὴ μόνον, « $\delta \omega \delta \epsilon \kappa \alpha$ Ἀπόστολοι τοῦ Ἀρνίου.

(2) Ὁ Πέτρος εἰς μίαν περίπτωσιν, «ὑπεκρίθη» ἦτο δηλαδὴ ἔνοχος διπλοπροσωπίας. (Γαλ. β' 11-14). Τοῦτο δὲ προβάλλεται ἡμῖν ὡς ἀπόδειξις, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι δὲν ἦσαν ἀλάνθαστοι κατὰ τὴν διαγωγὴν. Τὸ παραδεχόμεθα, διότι παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐπίσης τὸ ὁμολόγησαν, (Πράξ. ιδ' 15) ἀλλ' ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι αἱ ἀνθρώπιναι ἐκεῖναι ἀδυναμίαι δὲν ἐπετρέποντο νὰ παραβλάψωσι τὸ ἔργον αὐτῶν ἢ τὴν χρησιμότητα αὐτῶν, ὡς Ἀποστόλων,—οἵτινες «ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον, ἐν ἁγίῳ πνεύματι, τῷ σταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ» (Α' Πέτρ. α' 12. Γαλάτας α' 11,12) οὐχὶ δι' ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἁνωθεν σοφίας. (Α' Κοριν. β' 5-16). Ἡ πλάνη αὕτη ἐκ μέρους τοῦ Πέτρου, ταχέως ἐπανορθώθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅστις εὐγενῶς, μὲν, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάρρους, «ἀντέστη αὐτῷ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. ὅτι κατεγνωσμένος ἦν». Ὅτι δὲ τοῦτο καταλλήλως ἐγένετο δεκτόν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, καὶ ὅτι ταχέως ὑπερενίκησεν τὴν ἀδυναμίαν του ἐκεῖνην, ὅσον ἀφορᾷ τὰς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους προτιμήσεις αὐτοῦ, τοῦτο ὑπερεκπερισσοῦ μαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν δύο τοῦ ἐπιστολῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις οὐδὲν ἴχνος κυματισμοῦ, ἀμφιβολίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δύναται νὰ εὑρεθῇ, ἀλλ' οὔτε καὶ οὐδεμία ἑλλειψις πιστότητος αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον παρατηρεῖται.

(3) Ἀξιοῦται ὅτι οἱ Ἀπόστολοι περιέμενον τὴν δευτέραν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου, ὡς μέλλουσιν νὰ ἐπέλθῃ ταχέως, πῦθάνον κατὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς οὗτοι ἔζων, καὶ ὅτι κατὰ τοῦτο οὗτοι ἐπλανήθησαν δογματικῶς, ἀποδείξαντες οὕτω ὅτι αἱ διδασκαλῖαι αὐτῶν δὲν ἦσαν ἄξιαι ἐμπιστοσύνης. Ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα ὅτι ὁ Κύριος ἐδήλωσεν ὅτι ἐγκατέλιπε τοὺς Ἀποστόλους ἐν ἀβεβαιότητι ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἐλεύσεως, καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας αὐτοῦ—ἀπλῶς μόνον παραγγεῖλας

εἰς αὐτοὺς νὰ ἀγρυπνῶσιν, καθὼς καὶ εἰς πάντας, ἵνα ὁπόταν τὸ γεγονός τοῦτο θὰ ἐλάμβανε χώραν νὰ γνωρίζωσι, καὶ μὴ ᾤσιν ἐν τῇ σκότει, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καθὼς ὁ κόσμος ἐν γένει θὰ εἶναι. Ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐρώτησις αὐτῶν, μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, ἀπέδωκεν τὴν ἐξῆς παρ' αὐτοῦ ἀπάντησιν· «Οὐκ ἔστιν ὑμῶν γινῶναι χρόνους καὶ καιροὺς, οὓς ὁ Πατήρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ». Πρέπει λοιπὸν νὰ εὖρωμεν σφάλμα μὲ τοὺς Ἀποστόλους, διὰ ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Κύριος ἡμῶν διεκήρυξεν, ὅτι ἐπὶ τινὰ καιρὸν, θὰ ἦτο Θεῖον μυστικόν; Βεβαίως ὄχι. Εὐρίσκομεν ὅμως ἐν τούτοις, ὅτι ὑπὸ τὴν δοηγίαν τοῦ πνεύματος, ὅσον ἀφορᾷ «τὰ μέλλοντα», οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν λίαν ἐπιφυλακτικοί εἰς τὰς ἐκφράσεις αὐτῶν, σχετικῶς πρὸς τὸν χρόνον τῆς δευτέρας ἐλεύσεως· ἀντὶ δὲ νὰ περιμένωσιν ὅπως τὸ πρᾶγμα τοῦτο λάβῃ χώραν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἐκείναις, οἱ λόγοι αὐτῶν ἀπ' ἐναντίας ἀποδεικνύουσι τὸ ἀντίθετον.

Παραδείγματος χάριν, ὁ Ἀπόστολος Πέτρος σαφῶς λέγει, ὅτι ἔγραψε τὰς ἐπιστολάς του πρὸς τὸν σκοπὸν, ὅπως ἡ μαρτυρία αὕτη παραμένει μετὰ τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του — μία σαφὴς ἀπόδειξις, ὅτι δὲν περιέμενε, ὅτι θὰ ἔξῃ μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας. (Β'. Πέτρ. α' 15). Ὁ δὲ Παῦλος, ἐνῶ διεκήρυττεν, ὅτι ὁ «καιρὸς εἶναι ἐγγύς», δὲν εἶπεν ὅμως πόσον ἐγγύς εἶναι. Πράγματι ὅμως, ἐξεταζόμενον τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐβδομάδος ἐξ ἑπτὰ Χιλιετῶν ἡμερῶν,—ἡ ἐβδόμη τῆς ὁποίας θὰ εἰσῆγεν τὴν Βασιλείαν—παρατηροῦμεν ὅτι περισσότερον τῶν τεσσάρων ἔκτων τοῦ χρόνου τῆς προσδοκίας εἶχον ἤδη παρέλθῃ, καὶ ὅτι ὁ χρόνος εἶχεν ἤδη προχωρήσῃ. Κατ' αὐτὸν ἀκοιβῶς τὸν τρόπον, καὶ ἡμεῖς σήμερον ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν τοιούτων ζητημάτων, σχετικῶς πρὸς τὰς ἐπιγείους ὑποθέσεις, καὶ λέγομεν, ὅταν ἔλθῃ ἡ Πέμπτη, ὅτι ἡ ἐβδομάς μετ' ὀλίγον θὰ παρέλθῃ. Ὁ Παῦλος ἐπίσης ὁμιλεῖ περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὅτι ἦτο ἐτοιμος νὰ καταθέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, καὶ ὅτι προὔτιμα νὰ ἔπραττεν οὕτως. Ὑποδεικνύει δὲ ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου θὰ ἦρχετο ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί. Ἐπανώρθωσε δὲ καὶ τινὰς ἐσφαλμένους ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐντυπώσεις λέγων· «Μὴ σαλευθῆτε ταχέως ἀπὸ τοῦ νοός, μήτε θροεῖσθε μήτε διὰ πνεύματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς, ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. Μή τις ἡμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδέν· διότι ἡ ἡμέρα ἐκείνη οὐκ ἐλεύσεται, ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,» κλπ. . . . Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτόν ἐν τῇ ἑαυτοῦ καιρῷ».

(4) Ὑποτίθεται ὑπὸ τινων ὅτι ὁ Παῦλος, ὅστις ἔγραφεν, «Ἴδε, ἐγὼ ὁ Παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς

ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσῃ, (Γαλ. ε' 2) «ἔκαμε τὸν Τιμόθεον νὰ περιτομηθῇ». (Πράξ. ιστ' 3). Καὶ ἐρωτώμεθα δὲν ἐδίδασκεν οὗτος ἐπομένως ψευδῶς, καὶ ἀντιφατικῶς πρὸς τὰς ἰδίας ἑαυτοῦ μαρτυρίας; Ἀποκρινόμεθα, Ὁχι. Ὁ Τιμόθεος ἦτο Ἰουδαῖος, διότι ἡ μήτηρ του ἦτο Ἰουδαία (Πράξ. ιστ' 1) ἡ δὲ περιτομή ἦτο ἐθνικὴ συνήθεια μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ἣτις ἤρξατο πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως καὶ ἣτις ἐξηκολούθησε καὶ ἄφ' οὗ ὁ Χριστός «ἔθετο πέρας εἰς τὸν (τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου) νόμον, προσηλώσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ». Περιτομή ἐπίσης ἐδόθη εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ εἰς τὸ σπέρμα αὐτοῦ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη προτοῦ ὁ νόμος δοθῇ εἰς τὸν Ἰσραήλ, ὡς εἰς ἔθνος, ἐν τῷ Ὁρει Σινᾶ. Ὁ Πέτρος ἐκλήθη Ἀπόστολος τῆς περιτομῆς (τ. ἔ. τῶν Ἰουδαίων) ὁ δὲ Παῦλος Ἀπόστολος τῆς ἀκροβυστίας (τ. ἔ. τῶν ἐθνικῶν). — Γαλ. 6' 7,8.

Τὸ εἰς Γαλάτας ε' 2 ἐπιχείρημά του δὲν ἀπηυθύνετο εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ πρὸς τοὺς Ἑθνικούς, τῶν ὁποίων ὁ μόνος λόγος ὅστις τοὺς ἠνάγκαζε νὰ ἐπιθυμῶσιν ἢ νὰ σκέπτονται περὶ περιτομῆς, ἦτο διότι ψευδοδιδάσκαλοι τινες τοὺς εἶχον περιαγάγῃ εἰς σύγχισιν, λέγοντες εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἔπρεπε νὰ τηρῶσι τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου, ἄφ' οὗ εἶχον δεχθῇ τὸν Χριστόν, — ὀδηγοῦντες αὐτοὺς οὕτως ὥστε νὰ παραγνωρίζωσι τὴν Καινὴν Διαθήκην. Ὁ Ἀπόστολος ἐνταῦθα δεικνύει εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἐὰν οὗτοι περιετέμνοντο (δι' ὁποίανδῆποτε τοιαύτην αἰτίαν) τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο ἀπάργησις ὁλοκλήρου τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Οὐδεμίαν ὁμως ἀντίστασιν ἔφερε διὰ τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες ἐξηκολούθησαν τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν συνήθειαν, ἵνα περιτέμνωνται· τοῦτο δὲ καταφαίνεται ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ εἰς Α' Κορινθ. ζ' 18,19, καθὼς καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον πολιτείαν αὐτοῦ. Ὁχι διότι ἦτο ἀναγκαῖον διὰ τὸν Τιμόθεον ἢ διὰ τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους νὰ περιτέμνωνται, ἀλλ' ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν ἦτο ἀπρεπές· καὶ ὅτι ἐπειδὴ μετέβαινε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, τὸ τοιοῦτον ἀπέβαινε πρὸς ὠφέλειαν αὐτοῦ, διότι προσείλκυεν τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Ἰουδαίων. Παρατηροῦμεν ὁμως τὴν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν τοῦ Παύλου, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅποτε τινὲς οἵτινες εἶχον παρεξηγήσῃ τὸ ζήτημα, ἐζήτων νὰ περιτέμωσι τὸν Τίτον ὅστις ἦτο γνήσιος Ἑλλήν ἐξ αἵματος. — Γαλ. 6' 3-5.

(5) Ἡ ἀφήγησις τῆς πορείας τοῦ Παύλου, ἣτις ἀναγράφεται εἰς Πράξεις κα' 20-26, προσάπτεται ὡς κατηγορία ὅτι αὕτη ἀντέκειτο πρὸς τὰς ἰδίας ἑαυτοῦ διδασκαλίας περὶ τῆς ἀληθείας· καὶ ὡς ἀπόδειξις, ὅτι ἐπλανήθη, σχετικῶς πρὸς τὰ δόγματα καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν. Ἀξιοῦται δέ, ὅτι ἔνεκα τῆς κακῆς αὐτοῦ διαγωγῆς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐπετράπη, ὅπως ὁ Παῦλος πάθῃ πολλά, ὡς αἰχμάλωτος, καὶ τέλος νὰ ἀποσταλῇ καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Ἀλλὰ μία τοιαύτη θεωρία, δὲν ὑποστηρίζεται ὑπὸ Γραφικῶν γε-

γονότων. Ἡ ἀφήγησις δεικνύει, ὅτι καθ' ὅλην τὴν δοκιμασίαν αὐτοῦ ταύτην, ὁ Παῦλος εἶχε τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἐπιδοκιμασίαν πάντων τῶν ἄλλων Ἀποστόλων, καὶ πρὸ πάντων τὴν διηνεκῇ εὐλογίαν τοῦ Κυρίου. Ἡ λήψις δὲ τῆς πορείας ἐκείνης ἐγένετο κατ' ἀπαίτησιν τῶν ἄλλων Ἀποστόλων. Εἶχε δὲ ἐπιδειχθῆ αὐτῷ διὰ προφητείας, προτοῦ μεταβῆ εἰς Ἱεροσόλυμα, (Πράξ. κα'. 10-14) ὅτι δεσμὰ καὶ φυλακὴ τὸν ἀνέμενον· διότι δὲ ἦτο πιστός εἰς τὰς περὶ τοῦ καθήκοντος πεποιθήσεις αὐτοῦ, διὰ τοῦτο περιεφρόνησε πάντα τὰ προλεχθέντα δι' αὐτὸν ἀτυχήματα. Ὅποτε δὲ εὐρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ τῶν θλίψεών του, ἀναγινώσκομεν, ὅτι «ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπεν, Θάρσει Παῦλε, ὡς γὰρ **διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ**, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.» Βραδύτερον εὐρίσκομεν καὶ πάλιν τὸν Κύριον ἐπιδεικνύοντα εἰς αὐτόν τὴν εὐνοιάν του, καθὼς ἀναγινώσκομεν, «παρέστη μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὐ εἰ μ, ὃ καὶ λατρεύω, λέγων, Μὴ φοβοῦ Παῦλε, Καίσαρί σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ». —Πράξεις κγ' 11. κζ' 23,24.

Ἐχοντες λοιπὸν ὑπ' ὄψιν τὰ γεγονότα ταῦτα, πρέπει νὰ ἀνεύρωμεν τὴν σημασίαν καὶ ἐξηγήσιν τῆς διαγωγῆς τοῦ Παύλου, ἥτις νὰ συμβιβάζεται μὲ τὴν ὁμοειδῶς καὶ ἄφοβον πορείαν αὐτοῦ—ἐκτιμῶντες μεγάλως τὸ ἔργον καὶ τὴν ὁμολογίαν τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ὄχι μόνον δὲν ἤλεγξεν, ἀλλὰ καὶ ἐπεδοκίμασεν. Ἐρχόμενοι λοιπὸν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ κα' 21-27 τῶν Πράξεων παρατηροῦμεν, (21ον ἐδάφιον) ὅτι ὁ Παῦλος δὲν ἐδίδαξεν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι προσήλυτοι, δὲν ἔπρεπε νὰ περιτέμνωσι τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε καὶ ὅτι ἀπεδοκίμαζε τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως—μαλλον, οὗτος ἐξέτιμα αὐτόν, ὑποδεικνύων τὰς μεγαλητέρας καὶ ὑψηλοτέρας πραγματικότητας, τὰς ὁποίας οὗτος ἰσχυρότατα ὑπετύπου. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἀπαρνῇται τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν νόμον, οὗτος ἐτίμησε τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Νόμον λέγων· «Ὁ νόμος εἶναι δίκαιος, καὶ ἅγιος καὶ καλός», καὶ ἔλεγεν ὅτι δι' αὐτοῦ ἡ γνῶσις τῆς ἁμαρτωλότητος τῆς ἁμαρτίας εἶχεν ἀυξήση, ὅτι ὁ νόμος ἦτο τόσον μέγας, ὥστε οὐδεὶς ἀτελής ἄνθρωπος θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπακούσῃ εἰς αὐτόν τελείως, καὶ ὅτι ὁ Χριστός, τηρήσας αὐτὸν ἐκέρδησε τὰ βραβεῖα τοῦ νόμου, καὶ ὅτι τώρα ὑπὸ τὴν Διαθήκην τῆς χάριτος προσεφέρετο αἰώνιος ζωὴ καὶ εὐλογία ὡς δῶρον, εἰς ἐκείνους οἵτινες ἦσαν ἀνίκανοι νὰ τηρήσωσι τὸν νόμον, ἀλλ' οἵτινες διὰ πίστεως ἀπεδέχθησαν τὴν τελείαν αὐτοῦ ὑπακοήν καὶ θυσίαν, ὡς τὸ κάλυμμα τῶν ἀτελειῶν αὐτῶν, καὶ οἵτινες ἔγιναν ἀκόλουθοι αὐτοῦ ἐν ταῖς ἀτραπواῖς τῆς δικαιοσύνης.

Τελεταὶ τινες τῆς Ἰουδαϊκῆς οἰκονομίας—ὡς αἱ νηστεῖαι, ὁ ἑορτασμός νεομηνίας καὶ τῶν Σαβατιαίων ἡμερῶν, καὶ ἑορτῶν—ἦσαν τύποι πνευματικῶν ἀληθειῶν, ἀνηκουσῶν εἰς τὸν Εὐαγγε-

λικὸν αἰῶνα. Ὁ Ἀπόστολος καθαρῶς ὑποδεικνύει, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Νέας Διαθήκης, οὔτε ἐπιδοκιμάζει, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀπαγορεύει ταῦτα, (τοῦ Δείπνου τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Βαπτίσματος ὄντων τῶν μόνων ὑπανιγμῶν συμβολικοῦ τινος χαρακτῆρος, ἅτινα ἐπιτάσσονται ἡμῖν». — Κολασ. 6' 16, 17. Λουκ. κβ' 19 Ματθ. κη'. 19.

Μία ἐκ τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐκείνων συμβολικῶν ἱεροπραξιῶν, ἣτις ὠνομάζετο «καθαρισμός» ἦτο ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐτήρησεν ὁ Παῦλος καὶ οἱ τέσσαρες Ἰουδαῖοι, ἐν τῇ περιπτώσει τὴν ὁποίαν ἤδη ἐξετάζομεν. Οὗτοι ὄντες Ἰουδαῖοι, εἶχον τὸ δικαίωμα ἐὰν ᾔθελον, ὅχι μόνον νὰ ἀφιερῶσωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὸν Θεόν, ἐν Χριστῷ, ἀλλὰ νὰ τελέσωσιν ἐπίσης τὸ σύμβολον τοῦ καθαρισμοῦ τούτου. Καὶ τοῦτο ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπραξαν,—διότι οἰομετὰ τοῦ Παύλου ἄνδρες ἔκαμον ἐπιπροσθέτως εὐχήν, ὅπως ταπεινώσωσιν ἑαυτοὺς, ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ λαοῦ, κείροντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Αἱ συμβολικαὶ δὲ ἐκεῖναι τελεταὶ ἐστοίχιζον κἄτι τι τὰ δὲ ἔξοδα, ὡς φαίνεται, ἀνεπλήρουν τὴν «προσφορὰν» τῶν χρημάτων—ἐκάστου ἐξ αὐτῶν πληρόνοντος τὸ ἀνάλογον, πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων τοῦ Ναοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος οὐδέποτε ἐδίδασκε τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ἦσαν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸν νόμον—ἀλλ' ἀπεναντίας, ὅτι ὁ νόμος εἶχε κυριότητα ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, ἐνόσω ἔζη. Ὑπεδείκνυνεν ὅμως, ὅτι ἐὰν τις Ἰουδαῖος ἀπεδέχετο τὸν Χριστόν, καὶ «ἀπέθνησκε μετ' αὐτοῦ», αἱ ἀξιώσεις τῆς Διαθήκης τοῦ Νόμου ἐλύοντο ἀπὸ τὸν Ἰουδαῖον ἐκείνον, καὶ ἐγένετο ἀπελεύθερος τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ. (Ρωμ. ζ' 1-4. Ἐδίδασκεν ὅμως τοὺς ἐθνικοὺς προσηλύτους, ὅτι οὗτοι οὐδέποτε ἦσαν ὑπὸ τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου, καὶ ὅτι οὗτοι τὸ νὰ προσεπάθουν νὰ ἐξασκήσωσι τὰς τελετάς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου, καὶ τὰς ἱεροιελεστίας αὐτοῦ, τοῦτο θὰ ἐσημαινεν, ὅτι ἐπίστευον εἰς τὰ σύμβολα ἐκεῖνα πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν, καὶ ὅτι δὲν ἐπεστηρίζοντο ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἀξίαν τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τοῦτο δὲ πάντες οἱ Ἀπόστολοι συνήνεσαν.—Ἰδέ Πράξεις κα' 25, ιε' 20, 23-29.

Τὸ συμπέρασμα ἡμῶν εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς λίαν θαυμασίως ἐχρησιμοποίησε τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, καταστήσας αὐτοὺς λίαν ἱκανοὺς διακόνους τῆς ἀληθείας, καθοδηγήσας αὐτοὺς ὑπερφυσικῶς εἰς τὰ ζητήματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔγραφον—οὕτως ὥστε οὐδὲν ὠφέλιμον διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ νὰ παραλειφθῇ—καὶ εἰς αὐτάς ἀκόμη τὰς λέξεις τῶν πρωτοτύπων αὐτῶν γραφομένων, ἐξεδηλώθη μέριμνα καὶ σοφία, μεγαλειτέρα ἐκείνης ἣν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Ἀπόστολοι ἠδυνήθησαν νὰ ἀντιληφθῶσιν.

Εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεόν, διὰ τὸ ἀσφαλές τοῦτο θεμέλιον τῆς πίστεως ἡμῶν!

ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΔΕΝ ΚΑΤΕΚΥΡΙΕΥΟΝ ΤΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

Πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οἱ Ἀπόστολοι, ὡς κύριοι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὑπὸ τινα ἔννοιαν τῆς λέξεως; ἢ ἐν ἄλλοις λόγοις, ὅταν ὁ Κύριος καὶ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀνεχώρησεν, κατέλαβεν οἷος δῆποτε ἐξ αὐτῶν τὴν θέσιν τῆς Κεφαλῆς; ἢ ἀπετέλεσαν οὗτοι πάντες ὁμοῦ μίαν σύνθετον κεφαλὴν, ὅπως καταλάβῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ, καὶ ἀναλάβῃ τὰ ὑνία τῆς κυβερνήσεως; ἢ ἦσαν οὗτοι, ἢ οἷοςδῆποτε ἐξ αὐτῶν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οἱ πάπαι ἀξιοῦσιν ὅτι εἶνε, ὡς διάδοχοι αὐτῶν — ἀντιπρόσωποι ἢ ἀντικαταστάται τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα αὐτοῦ;

Ἐναντίον πάσης τοιαύτης ὑποθέσεως ἔχομεν τὴν ἀπλὴν διακήρυξιν τοῦ Παύλου, (Ἐφεσ. δ' 4,5) «Ἐν σῶμα» καὶ «εἰς Κύριος», καὶ ἐπομένως μεταξὺ τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος τούτου, ἀδιάφορον ὅποια πῦθάνον νὰ εἶναι ἡ σχετικὴ σπουδαιότης τινῶν, μόνον ὁ **Εἰς Κύριος** καὶ κεφαλὴ δέον νὰ ἀναγνωρίζηται. Τοῦτο δὲ ἐπίσης διδάσκεται σαφῶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἐν τῇ λόγῳ του, τὸν ὁποῖον ἀπηύθυνε πρὸς τὰ πλήθη καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων· «Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι . . . φιλοῦσι . . . καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων Ραββί· ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε Ραββί, εἰς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν ὁ καθηγητής, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοὶ ἐστε» (Ματθ. κγ' 1,2. 6-8). Πάλιν δὲ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἀποστόλους ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, «Οἶδατε, οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἔθνων, κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν, οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐάν θέλῃ γενέσθαι ὑμῶν πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι (νὰ ὑπηρετήσῃ) καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».—Μάρκ. 42-45.

Ἄλλ' οὕτε ἔχομεν ἀπόδειξιν τινα ὅτι ἡ πρώτη ἐκκλησία ἐθεώρησε ποτὲ τοὺς Ἀποστόλους ὡς κυρίους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἢ ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἀνέλαβόν ποτε τοιαύτην ἐξουσίαν ἢ ἀξίωμα. Ἡ πολιτεία αὐτῶν ἀπεῖχε πρᾶγματι πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὴν παπικὴν ιδέαν τῆς δεσποτείας, καὶ ἀπὸ τὰς ιδέας τῶν προεξαρχόντων ἱερέων εἰς πάσας τὰς Χριστιανικὰς φατρίας. Παραδείγματός χάριν, ὁ Πέτρος οὐδέποτε ἐτιτλοφόρησεν ἑαυτὸν «ὡς τὸν ἄρχοντα τῶν Ἀποστόλων» καθὼς ὁ παπιστὰς τιτλοφοροῦσιν αὐτόν, ἀλλ' οὕτε αὐτός, οὕτε οἱ ἄλλοι ἐτιτλοφόρησαν ἀλλήλους, ἢ ἐδέχθησαν τοιαύτας τιμὰς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Οὗτοι ἀπηυθύνοντο, ἢ ἀνέφερον ὁ εἰς τὸν ἄλλον ἀπλῶς, ὡς ὁ Πέτρος, ὁ Ἰωάννης, ὁ Παῦλος, κλπ. ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ὁ ἀδελφὸς Πέτρος, ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννης, κλπ. καὶ πάντες δὲ οἱ τῆς Ἐκκλησίας ὁμοίως προσεφώνουν ἀλλήλους—ὡς ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς ἐν Χριστῷ. (Ἰδέ Πράξ. 9'

17. κα' 20. Ρωμ. ιστ' 23. Α' Κορινθ. ζ' 15, η' 11. Β' Κοριν. η' 18. Β' Θεσσαλ. γ' 6, 15. Φιλ. ζ' 16). Εἶναι δὲ γεγραμμένον ὅτι ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος δὲν ἡσχύνετο νὰ καλῇ πάντας τούτους «ἀδελφούς» ('Εβρ. β' 11) ἀπέχων οὕτω ἀπὸ πάσης κυριαρχικῆς στίσεως ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ κυριότητος, καὶ ἀνεγνωρισμένης ἐξουσίας.

Οὐδεὶς δὲ ἐκ τῶν ἀρχιῦπηρετῶν τούτων ἐν τῇ ἀρχηγόνῳ Ἐκκλησίᾳ, περιήρχετο μὲ ἀρχιερατικά ἄμφια, ἢ φέρων τὸν σταυρὸν καὶ τὸ κομβολόγιον, κλπ. ὥστε νὰ προκαλῇ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ λαοῦ· διότι καθὼς ὁ Κύριος τοὺς ἐδίδαξεν, οἱ μεγαλύτεροι ἐξ αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ἦσαν ὅσοι ὑπηρετοῦν περισσότερον. Παραδείγματος χάριν, ὁπότε ἡ καταδίωξις διεσκόρπισε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐξεδιώχθησαν τῶν Ἱεροσολύμων, οἱ «ἐνδεκα» γενναίως ἐτήρησαν τὴν θέσιν αὐτῶν, ἐπιθυμοῦντες ν' ἀντιμετωπίσωσι πᾶν ὅ,τι θὰ συνέβαινε· διότι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἡ ἀπανταχοῦ ἐκκλησία ἔνεκα τῶν δοκιμασιῶν τῆς, ἀπέβλεπε πρὸς τοὺς Ἀποστόλους ἐν Ἱερουσαλὴμ ὅπως λάβῃ παρηγορίαν καὶ ἐνθάρρυνσιν. Ἐὰν οὗτοι ἔφευγον, ὁλόκληρος ἡ Ἐκκλησία θὰ ἐτρομάξεν ἐκ τοῦ φόβου, καὶ θὰ κατελαμβάνετο ὑπὸ πανικοῦ. Εὐρίσκομεν δὲ τὸν Ἰάκωβον φονευόμενον ὑπὸ τῆς μαχαίρας τοῦ Ἡρώδου, τὸν δὲ Πέτρον, μὲ σκοπὸν ὅπως ὑποστῇ τὴν ἰδίαν τύχην, ριπτόμενον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ φυλασσόμενον ὑπὸ τεσσάρων τετραδῶν στρατιωτῶν (Πράξ. ιβ' 1-6) τὸν δὲ Παῦλον καὶ Σίλλαν ραβδισθέντας διὰ πολλῶν ραβδισμῶν, καθ' ὃν χρόνον διηκόνουν, ριπτομένους εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἀσφαλιζομένους τοὺς πόδας αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον· Ὁ Παῦλος δὲ ὑπέστη «μέγαν ἀγῶνα παθημάτων». (Πράξ. ιστ' 23, 24. Β' Κορινθ. ια' 23, 33). Ἐφαιόντο λοιπὸν οὗτοι ὡς δεσπότηαι, ἢ ἐνήργουν ὡς δεσπότηαι; Βεβαίως ὄχι.

Ὁ Πέτρος εἶναι λίαν σαφὴς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅταν συμβουλεύῃ τοὺς πρεσβυτέρους νὰ «ποιμαίνωσι τὸ ποῖμνιον τοῦ Θεοῦ». Ἀλλὰ δὲν λέγει τὸ ποῖμνιόν σας, τὸν λαόν σας, τὴν ἐκκλησίαν σας καθὼς πολλοὶ σήμερον ἱερεῖς λέγουσιν, ἀλλὰ τὸ ποῖμνιον τοῦ Θεοῦ, ὅχι ὡς κατακυριεύοντες τὴν κληρονομίαν, ἀλλ' ὄντες παράδειγμα εἰς τὸ ποῖμνιον—παράδειγμα ταπεινοφροσύνης, πισότητος, ζήλου, καὶ εὐσεβείας. (Α' Πέτρου ε' 1-3). Ὁ δὲ Παῦλος λέγει, «Δοκῶ γάρ, ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγεννήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι· ἄχρὶ τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι ἀνεχόμεθα· βλασφημούμενοι, παροακαλοῦμεν· ὡς περικαθάσματα τοῦ κόσμου ἐγεννήθημεν, πάντων περίφημα». (Α' Κοριν.

δ' 9-13). "Ωστε δὲν ὁμοίαζον παρὰ πολὺ ὡς κύριοι τῆς Ἐκκλησίας. Ἐναντιούμενος δὲ πρὸς τὴν ἰδέαν τινῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν, οἵτινες ἐφαίνοντο ὅτι ἐπωφθαλμίων τὴν ἐξουσίαν καὶ κυριαρχικότητα ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ Θεοῦ, ὁ Παῦλος εἰρωνικῶς λέγει· «Ἦδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτίσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασίλευσατε»· κατωτέρω δὲ συμβουλεύει, ὅπως λάβωσι τὴν μόνην ἀληθῆ ὁδόν, τὴν ὁδὸν τῆς ταπεινοφροσύνης, λέγων· «Μιμηταί μου γίνεσθε», εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Καὶ πάλιν, «Οὕτω ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὁ π η ρ έ τ α ς Χριστοῦ, καὶ ο ἱ κ ο ν ό μ ο υ ς, μυστηρίων Θεοῦ». Καὶ πάλιν ὁ ἴδιος Ἀπόστολος προσθέτει· «Καθὼς δεδοκιμάσμεθα πιστευθῆναι τὸ Εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν οὐχ ὡς ἄνθρωποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ καλακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, Θεὸς μάρτυς. Οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, — οὔτε ἀφ' ἡμῶν, οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ Ἀπόστολοι. Ἀλλ' ἐγενήθημεν ἡπιοὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἐαυτῆς τέκνα». (Α' Θεσ. β' 4-7). Οἱ Ἀπόστολοι οὔτε διατάγματα, οὔτε ἀφορισμοὺς ἐξέδιδον, ἀλλ' εὐρίσκομεν ἐν τούτοις μεταξὺ τῶν φιλαγάθων αὐτῶν ἰκεσιῶν των, τὰς ἐξῆς ἐκφράσεις· «Βλασφημούμενοι, **παρακαλοῦμεν.**» «Ἐρωτῶ σε σύζυγε γνήσιε, πρεσβυτέρω μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ παρακάλει».—Α' Κορινθ. δ' 13. Φιλ. δ' 3, Α' Τιμ. ε' 1.

Ἡ ἀρχέγονος Ἐκκλησία δικαίως καὶ ὀρθῶς ἐσέβετο τὴν εὐσέβειαν, καὶ τὴν ἀνωτέραν πνευματικὴν γνῶσιν καὶ σοφίαν τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἐθεώρει αὐτοὺς καθὼς καὶ πράγματι ἦσαν, ὡς οἱ ἰδιαίτεροι ἐκλεκτοὶ πρέσβεις τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτοὺς, καὶ παρεκάθηντο εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν, ὡς μαθηταί, ὅχι ὡς ἄφωνοι, ὅχι χωρὶς νὰ ἐξετάζωσι τὰ πράγματα, ἀλλὰ κατέχοντες τὴν διάθεσιν ἐκείνην ἣτις δοκιμάζει τὰ πνεύματα, καὶ ἐξελέγχει τὰς μαρτυρίας. (Α' Ἰωάν. δ' 1. Α' Θεσσαλ. ε' 21. Ἡσα. η' 20). Οἱ δὲ Ἀπόστολοι διδάσκοντες αὐτοὺς, ἐπεδοκίμαζον τὴν στάσιν ταύτην τοῦ πνεύματος, ἣτις ἀπαιτεῖ λόγον διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐλπίδα, καὶ ἐνεθάρρυνον αὐτήν, καὶ ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἱκανοποιήσωσι ταύτην — ὅχι μὲ δελεαστικούς λόγους ἀνθρωπίνης σοφίας (ἀνθρωπίνης φιλοσοφίας καὶ θεωρίας) ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκὼν πλῶδους τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς δ υ ν ά μ ε ω ς, ὅτι ἡ πίστις τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἴσταται διὰ τῆς σοφίας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. (Α' Κορινθ. β' 4,5). Δὲν ἐκαλλιέργουν τυφλὴν καὶ δεισιδαίμονα εὐλάβειαν πρὸς ἑαυτούς.

Ἀναγινώσκομεν, ὅτι οἱ Βερροιεῖς, «ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκη, καθότι ἐδέχθησαν τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, ἐξετάζοντες καθ' ἡμέραν τὰς Γραφάς (διὰ νὰ ἴδωσιν) ἂν οὕτως ἔχωσι ταῦτα». Ἡ διηνεκὴς δὲ προσπάθεια τῶν Ἀποστόλων

ἦτο νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον οὗτοι ἐκήρυττον, ἦτο τὸ ἴδιον Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἐν σκοτειναῖς Γραμαῖς ἐξετέθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προφητῶν, «οἷς ἀπεκαλύφθη, ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, **ἡμῖν δέ**, (τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ) διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλθη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων (Ἀποστόλων) ὑμᾶς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ». (Α' Πέτρ. α' 10-12)

—ὅπερ ἦτο αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς τὸ Εὐαγγέλιον, τῆς ζωῆς καὶ ἀθανασίας, τὸ ὁποῖον ἤχθη εἰς φῶς διὰ τοῦ ἰδίου Κυρίου ἡμῶν.

—Ἡ μεγάλη δὲ αὐτοῦ ἐπεξηγήσεις καὶ πᾶσαι αἱ μικρότεραι αὐτοῦ λεπτομέρειαι, αἵτινες δι' αὐτῶν ἀπεκαλύφθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν καὶ τὴν διευθύνσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος—εἴτε δι' εἰδικῶν ἀποκαλύψεων εἴτε δι' ἄλλου τινος φυσικωτέρου μέσου, ἀμφοτέρω τῶν ὁποίων ἦσαν ἐν χρήσει—ἦσαν ἐκπλήρωσις τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν πρὸς ὁλόκληρον τὴν Ἐκκλησίαν—«Ἔτι **π ο λ λ ἂ ἔ**-χω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι».

Ἦτο λοιπὸν δίκαιον πρᾶγμα διὰ τοὺς Βερροιεῖς νὰ ἐρευνῶσι τὰς Γραφὰς διὰ νὰ ἴδωσιν, ἐὰν ἡ μαρτυρία τῶν Ἀποστόλων συνεφώνει πρὸς τὰς μαρτυρίας τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, καὶ νὰ συγκρίνωσι ταύτας ἐπίσης πρὸς τὰς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου.

Ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπίσης ἐπεδοκίμασε τοιαύτην ἔρευναν τῆς μαρτυρίας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, λέγων· «Ἐρευνάτε τὰς Γραφάς. . . . διότι αὗται μαρτυροῦσιν περὶ ἐμοῦ». Ὁλόκληρος ἡ Θεία μαρτυρία πρέπει νὰ εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ, εἴτε αὕτη δοθῇ εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ νόμου, τῶν προφητῶν, τοῦ Κυρίου ἢ τῶν Ἀποστόλων. Ὁλόκληρος δὲ ἡ ἁρμονία αὐτῶν, εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῆς Θείας αὐτῶν ἐμπνεύσεως. Εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν διότι εὐρίσκομεν τὴν ἁρμονίαν ταύτην ὑφισταμένην, οὕτως ὥστε αἱ Γραφαὶ τῆς τε Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης νὰ ἀποτελῶσι «τὴν Κιθάραν τοῦ Θεοῦ», περὶ ἧς ὁ Κύριος ἡμῶν ἀνέφερον εἰς Ἀποκάλυψιν ιε' 2. Αἱ δὲ διάφοροι μαρτυρίαι τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν εἶναι αἱ διάφοροι χορδαὶ τῆς κιθάρας ἐκείνης, αἵτινες ὅταν τονισθῶσι διὰ τοῦ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν οἰκοῦντος ἁγίου πνεύματος, καὶ παίζονται ὑπὸ τῶν δακτύλων τῶν ἀφιερωμένων δούλων καὶ ἐρευνητῶν τῆς Θείας ἀληθείας, παράγουσι τοὺς πλέον μελωδικωτέρους ἤχους, οἵτινες ποτὲ ἠκούσθησαν ἀπὸ θνητὰ ὄντα. Δόξα εἰς τὸν Κύριον διὰ τὴν ἑναρμόνιον μελωδίαν τοῦ ἐνδόξου ὄσματος τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀρνίου», τὸ ὁποῖον μανθάνομεν διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ Κύριος Ἰησοῦς εἶναι ὁ Ἀρχηγός.

Καίτοι ὅμως ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, πρέπει νὰ εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, δέον νὰ ἀναμένωμεν ὅπως αὗται μαρτυροῦσι **νέα** πράγματα, ὅσον καὶ **παλαιά**· διότι οὕτως ὠδήγησαν ἡμᾶς οἱ προφῆται.

(Ματθ. ιγ' 35. Ψαλμ. σθ' 2. Δευτερ. ιη' 15,18. Δανιήλ ιβ' 9). Καὶ τοιουτοτρόπως εὐρίσκομεν ταύτας, ὅχι μόνον νὰ ἐκθέτωσι κεκρυμμένας ἀληθείας τῶν παλαιῶν προφητειῶν, ἀλλὰ διανοίγουσιν εἰς ἡμᾶς ἐπίσης νέας ἀποκαλύψεις ἀληθείας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ, ΠΡΟΦΗΤΑΙ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΑΙ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ.

Συμφώνως πρὸς τὴν γενικὴν ἰδέαν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, ὁ Κύριος ἀφῆκε τὸ ζήτημα τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, μὲ ἐφόδια ἅτινα ἦσαν λίαν ἀκατάλληλα διὰ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον προωρίζοντο ταῦτα, καὶ περιμένει ἀπὸ τὸν λαόν αὐτοῦ, ὅπως μεταχειρισθῇ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ σοφίαν διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ὀργανισμοῦ. Πολλοὶ ἄνθρωποι, διαφόρων γνωμῶν, κατέστρωσαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον αὐστηροὺς ὀργανισμούς, καὶ τοιουτοτρόπως εὐρίσκομεν σήμερον τοὺς Χριστιανούς καθ' ὅλον τὸν κόσμον, διωργανωμένους ὑπὸ διαφόρους φορμάς, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σοβαράς, καὶ ἕκαστον ἐξ αὐτῶν νὰ ἀξιοῖ ὅτι ἡ ἰδία αὐτοῦ ἀπόχρωσις ἢ τὸ κυβερνητικὸν σύστημα, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πλεονεκτεῖ εἰς προτερήματα. Τοῦτο ὅμως εἶναι πλάνη! Δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ὑποθέτῃ τις, ὅτι ὁ Θεὸς προγνώρισας τὴν νέαν κτίσιν πρὸ καταβολῆς κόσμου, θὰ παρημέλει κατόπιν τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ἔργον, ὥστε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν πιστὸν αὐτοῦ λαόν, ἄνευ σαφοῦς κατανοήσεως τοῦ θελήματός του, καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν καταλλήλους διατάξεις ἢ διοργάνωσιν διὰ τὴν εὐημερίαν αὐτῶν. Ἡ τάσις τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας εἶναι εἴτε πρὸς τὴν ἀναρχίαν, ἀφ' ἑνὸς, εἴτε πρὸς τὴν στενὴν διοργάνωσιν, καὶ δουλείαν ἀφ' ἑτέρου. Ἡ Θεία διάταξις, ἀποφεύγουσα τὰ δύο ταῦτα ἄκρα, ὑποδεικνύει εἰς τὴν νέαν κτίσιν ἁπλοῦν ὀργανισμόν εἰς τὸ ἔπακρον, καὶ ἄμοιρον παντὸς συγγενεύοντος, ἢ ὁμοιάζοντος πρὸς δουλείαν. Ἀληθῶς, ἡ συμβουλὴ τῶν Γραφῶν, πρὸς πάντα Χριστιανὸν ἀτομικῶς εἶναι· «Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ἣ Χριστὸς ἡμᾶς ἡλευθέρωσε στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε».—Γαλάτας ε' 1.

Ἐκθέτοντες δὲ τὴν Θείαν ταύτην διάταξιν, πρέπει νὰ περιοριζώμεθα μόνον εἰς τὰς Θείας ἀφηγήσεις, καὶ νὰ ἀγνοῶμεν ὀλοτελῶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν—ἐνθυμούμενοι ὅτι ἡ προλεχθεῖσα «ἀποστασία» ἤρξατο ἀπ' αὐτῶν τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων· καὶ ὅτι αὕτη προεχώρησεν ἐπὶ τὰ πρόσω ταχέως μετὰ τῶν θάνατον τῶν Ἀποστόλων, καταλήξασα πρῶτον εἰς τὸ Παπικὸν σύστημα. Ἐξετάζοντες δὲ τὰς ἀφηγήσεις τῆς Γραφῆς, δεόν νὰ συμπεριλάβωμεν μετὰ τῶν ἀφηγήσεων τῆς Καινῆς Διαθήκης, καὶ τὰς τυπικὰς διατάξεις ὑπὸ τὸν νόμον, καὶ νὰ ἐνθυμώμεθα συνεχῶς, ὅτι οἱ τύποι ἐκεῖνοι, ὑπετύπουν ὅχι μόνον τὰ γεγονότα τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, ἀλλ' ὑπετύπουν ἐπίσης καὶ διατάξεις τινὰς τοῦ μέλλοντος Χιλιετοῦς αἰῶνος. Παραδείγματος χάριν ἡ Ἡμέρα τοῦ ἐξιλασμοῦ

καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς ὑπετύπου, καθὼς εἶδομεν,, τὸν Εὐαγγελικὸν τοῦτον αἰῶνα. Κατὰ τὴν Ἑμέραν ἐκείνην, ὁ μέγας ῥαχιερεὺς ἐνεδύετο ὄχι τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ ἐνδύματα, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον τὰ ἅγια ἐνδύματα, ἢ τὴν λινὴν στολήν—ὅπερ ὑπετύπου τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐαγγελικοῦ τούτου αἰῶνος, οὔτε ὁ Κύριος οὔτε ἡ Ἐκκλησία κατέχουσι διακριτικὴν τινα θέσιν, ἢ δόξαν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων,—ὁλοκλήρου τῆς στάσεως αὐτῶν ἐκείνης ὑποτυπούσης τὴν καθαρότητα, τὴν δικαιοσύνην—τὸ ὁποῖον παρίστατο διὰ τῆς λινῆς στολῆς, ἣτις ἐν τῇ περιπτώσει τῆς Ἐκκλησίας συνεβόλιζε τὴν δικαιοσύνην τοῦ Κυρίου αὐτῆς καὶ Κεφαλῆς. Μετὰ δὲ τὴν Ἑμέραν τοῦ ἐξιλασμοῦ, ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς ἐνεδύετο τὴν ἔνδοξον αὐτοῦ στολήν, ὑποτυπούσαν τὴν δόξαν, καὶ ἀξίωμα, κλπ. τῆς ἐξουσίας καὶ δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα. Ἐν τῇ εἰκόνι δὲ ἐκείνῃ, ἡ Ἐκκλησία παρίσταται μετὰ τοῦ Κυρίου αὐτῆς ἐν δόξῃ, διότι ἀφοῦ ἡ Κεφαλὴ τοῦ Ἀρχιερέως παρίστα τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Διδάσκαλον, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ σῶμα τοῦ ἱερέως παρίστα τὴν Ἐκκλησίαν· τὰ δὲ ἔνδοξα ἐνδύματα ὑπετύπου ἐπομένως τὰ ἀξιώματα καὶ τὰς τιμὰς ὁλοκλήρου τοῦ Βασιλείου ἱερατεύματος, ὁπότε ὁ καιρὸς τῆς ἐξυψώσεως θὰ ἤρχετο. Ἡ παπικὴ ἱεραρχία—ἀξιούσα ψευδῶς ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ πραγματοποιεῖται ὑπὸ ἀντιπροσώπων, τῶν μὲν παπῶν ἀντιπροσωπευόντων αὐτόν, τῶν δὲ καρδιναλίων, ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων, παριστάντων τὴν Ἐκκλησίαν ἐν δόξῃ καὶ δυνάμει—προσεπάθησε νὰ ἐξασκήσῃ θρησκευτικὸν καὶ πολιτικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἀπομνηθεῖσα τὰς δόξας καὶ ἀξιώματα τῆς ἐκλεκτῆς νέας κτίσεως, διὰ τῶν πολυτελῶν ἐνδυμάτων τῆς ὑπηρεσίας, τὰ ὁποῖα ἐνεδύοντο. Τὸ ἀληθὲς ὅμως Βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἐνδύεται ἀκόμη τὴν λευκὴν στολήν τῆς θυσίας, καὶ ἀναμένει τὸν ἀληθῆ Κύριον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ διὰ τὴν ἀληθῆ ἐξυψώσιν, εἰς τὴν «δόξαν τιμὴν καὶ ἀθανασίαν» ὁπότε τὸ τελευταῖον μέλος τῶν ἐκλεκτῶν θὰ ἔχῃ τελειώσῃ τὸ μέρος του ἐν τῇ ἔργῳ τῆς θυσίας.

Εἰδικῶς ὅμως πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ὅπως ἀνεύρωμεν τὰς ὁδηγίας, σχετικῶς πρὸς τὴν διοργάνωσιν καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἡμερῶν τῆς ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ αὐτοθυσίας. Τὸ γεγονός δὲ ὅτι οἱ κανονισμοὶ οὗτοι δὲν ἔχουσι κατατεθῆ καὶ καταστρωθῆ ἐν συνόλῳ καὶ ἀλληλουχίᾳ, δὲν ἀποτρέπει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνερευνήσωμεν καὶ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οὗτοι ἀποτελοῦσιν ἓν πλῆρες σύστημα. Δέον δὲ ὅπως ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τῶν φυσικῶν ἡμῶν προσδοκιῶν τῆς παραμειορφωμένης ἡμῶν κρίσεως, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς νόμους, καὶ νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ὡς υἱοὶ Θεοῦ, ἔχουσι λάβῃ τὸν τέλειον νόμον τῆς ἐλευθερίας», διότι οὗτοι δὲν εἶναι πλέον δοῦλοι, ἀλλ' υἱοί, καὶ διότι οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ μάθωσι νὰ μεταχειρίζωνται τὴν ἐλευθερίαν, τῆς υἱοθεσίας, καὶ διὰ ταύτης

νὰ ἀποδεικνύωσιν ἀκόμη περισσότερον τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν ὑπακοὴν εἰς τὸν νόμον καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀγάπης.

Ὁ Ἀπόστολος θέτει ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν εἰκόνα τινα περὶ τῆς νέας κτίσεως, ἣτις εἰκονίζει ὁλόκληρον τὸ ζήτημα. Ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ εἰκόνι, ἡ Κεφαλὴ παριστᾷ τὸν Κύριον, τὰ διάφορα μέρη καὶ μέλη παριστῶσι τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς Α΄ Κορινθ. ιβ΄ τὸ ζήτημα τοῦτο θαυμασίως ἐκτίθεται, καὶ μετὰ μεγάλης ἀπλότητος, τῆς διδομένης ἐξηγήσεως οὔσης ὅτι, καθὼς τὸ σῶμα εἶναι ἓν, καὶ ἔχει μέλη πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ ἐνὸς σώματος, πολλὰ ὄντα, εἶναι ἓν σῶμα, οὕτω καὶ ὁ Χριστός (ἓν σῶμα, ἡ ὁμάς, συγκειμένη ἐκ πολλῶν μελῶν). Διότι δι' ἐνὸς πνευματος, πάντες εἰς ἓν ὄμα ἐβαπτίσθημεν» (εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴτε Ἑθνικοί, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι.

Προχωρῶν ὁ Ἀπόστολος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ γεγονός, ὅτι καθὼς ἡ εὐεξία τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς ἐνότητος, ἁρμονίας, καὶ συνεργασίας πάντων αὐτοῦ τῶν μελῶν, τοιοῦτοτρόπως ἐπίσης συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἐκκλησίαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν ἓν μέλος πάσῃ εἴτε ἐκ πόνου, ἢ ἐξευτελισμοῦ, ἢ ὀνείδους, πάντα τὰ μέλη προσβάλλονται ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως καὶ ἐὰν ἓν μέλος εἰδικῶς εὐλογῇται, ἢ παρηγορεῖται, ἢ ζωογονῇται πάντα τὰ λοιπὰ ἐπίσης συμμετέχουσιν εἰς τὴν εὐλογίαν. Ὑποδεικνύει δὲ ἡμῖν, (ἐδάφιον 23) ὅτι πρέπει νὰ ζητῶμεν καὶ νὰ καλύπτωμεν τὰς ἀσθενείας καὶ ἐλλείψεις, κλπ. τῶν φυσικῶν ἡμῶν σωμάτων, καὶ νὰ ζητῶμεν ὅπως ἀνακουφίζωμεν καὶ βοηθῶμεν αὐτά· τοῦτο δὲ ἀκριβῶς πρέπει νὰ συμβαίῃ καὶ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, — τὰ πλέον ἐλαττωματικώτερα μέλη πρέπει νὰ τυγχάνωσι τῆς ἰδιαιτέρας ἡμῶν περιποιήσεως, καὶ νὰ καλύπτωμεν ταῦτα διὰ τοῦ πέπλου τοῦ ἐλέους—τῆς ἀγάπης· «Ἵνα μὴ ἡ σχῆμα ἐν τῷ σώματι (διαίρεσις) ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη», τόσον διὰ τὰ πλέον ταπεινώτερα. ὅσον καὶ διὰ τὰ πλέον περισσότερον εὐνοούμενα μέλη.—Ἐδάφ. 25.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα, ὁ ὑπὸ τοῦ Κυρίου κατατεθεὶς ὀργανισμός τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πραγματικὸς τελειότατος· ἀλλὰ καθὼς εἰς τὴν φύσιν, οὕτω καὶ εἰς τὴν χάριν—ἔνθα ὁ ὀργανισμὸς εἶναι τέλειος, ἐκεῖ ὀλιγωτέρα ἀνάγκη ὑφίσταται ἐπιδέσμιων καὶ συγκρατητήρων. Δένδρον τι εἶναι καλῶς διοργανωμένον καὶ συνδεδεμένον ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ μέχρι τῶν ριζῶν, καίτοι οἱ κλάδοι δὲν συγκρατοῦνται διὰ συνδετήρων, ἢ σχοινίων, ἢ κοχλιῶν, ἢ δι' ἐντύπων κανονισμῶν καὶ νόμων· τὸ αὐτὸ λοιπὸν συμβαίνει καὶ μὲ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν αὕτη εἶναι καταλλήλως συνηρμοσμένη, καὶ συνηνωμένη ἐν ὁμοφωνίᾳ ἐπὶ τῶν ὄρων τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἡμῶν κατέθεσε, δὲν θὰ ὑφίσταται οὐδεμίαν ἀνάγκη σχοινίων, συνδέσμων ἢ κοχλιῶν, ὅπως συνδέῃ τὰ διάφορα μέλη ὁμοῦ—δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη νόμων, καὶ συμβόλων πίστεως καὶ ἀνθρωπίνων θεα-

ματικῶν μεθόδων, ὅπως συναθροίζωσιν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ συνδέωσιν αὐτοὺς ὁμοῦ. Τὸ ἐν πνεῦμα εἶναι ὁ δεσμὸς τῆς ἐνώσεως, καὶ ἐνόσω τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς διαμένει ὁ συνδεσμος, ἡ ἐνότης τοῦ σώματος, πρέπει νὰ διαμένῃ ἐπίσης, ἡ ἐνότης δὲ αὕτη, θέλει εἶσθαι ἰσχυρά ἢ ἀσθενής, ἀναλόγως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου τὸ ὁποῖον θὰ ὑπάρχῃ.

Ὁ Ἀπόστολος προχωρῶν δεικνύει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἐπόπτης τῶν ἐργασιῶν τῆς διοργανώσεως ταύτης, τῆς νέας κτίσεως, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐπενόησε καὶ ἐνεκαθίδρυσεν. Οἱ λόγοι του εἶναι, «ὕμεις ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρῶτον Ἀποστόλους, δεῦτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἰτα χαρίσματα ἱαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις γένη γλῶσσῶν.» Τοῦτο ἐκπλήττει τοὺς πολλοὺς, οἵτινες ἐσυνήθισαν νὰ θέτωσι ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους εἰς θέσεις τιμῆς, δόξης ἐμπιστοσύνης καὶ ὑπηρεσίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅταν ἀναγνωρίζωσιν, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη τὴν ἐπίβλεψιν εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα, μεταξὺ ἐκείνων οἵτινες ἀποβλέπουν εἰς αὐτὸν δι' ὁδηγίαν, καὶ καθοδηγοῦνται ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ τοῦ πνεύματος Αὐτοῦ.

Ἐὰν τοῦτο ἀνεγνωρίζετο, ὅποσον ὀλίγοι θὰ ἐτόλμων νὰ ζητήσωσι τὰς πρωτοκαθεδρίας, καὶ νὰ ραδιοργῶσιν ἐν τῇ πολιτικῇ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν τιμητικῶν θέσεων! Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν θεϊαν μέριμναν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, πρέπει πρῶτον πάντων νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀληθῆ ἐκκλησίαν, ἀπὸ τὰ κατ' ὄνομα συστήματα· καὶ κατόπιν νὰ ζητῶμεν εὐλαβῶς καὶ ταπεινῶς νὰ γνωρίσωμεν τὸ θεῖον θέλημα, σχετικῶς πρὸς πάσας τὰς διατάξεις τῆς ἀληθοῦς ἐκκλησίας, ὑπηρεσίας καὶ ὑπηρέτας αὐτῆς.

Ὁ Ἀπόστολος ἐρωτᾷ· «Εἶνε πάντες Ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται;» ὅπερ σημαίνει, ὅτι πάντες δέον νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι τοιοῦτον τι δὲν συμβαίνει. Καὶ ὅτι πᾶς ὅστις ἀναγνωρίζεται, ὅτι πληροῖ μίαν οἰανδήποτε ἐκ τῶν ἄνω θέσεων, πρέπει νὰ εἶνε ἱκανὸς νὰ παρέχῃ ἀποδείξεις, περὶ τῆς θείας αὐτοῦ ἀποδοχῆς, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐξασκῇ τὸ ὑπουργημά του, ἢ τὴν ὑπηρεσίαν του, ὅχι πρὸς τὸν σκοπὸν ἵνα ἀρέσῃ εἰς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἵνα ἀρέσῃ εἰς τὸν Μέγαν ἐπόπτην τῆς Ἐκκλησίας—τὴν Κεφαλὴν καὶ Κύριον αὐτῆς. Ὁ Ἀπόστολος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ γεγονός, ὅτι αἱ διαφοραὶ αὗται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ φυσικοῦ σώματος, καὶ ὅτι ἕκαστον μέλος εἶνε ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι οὐδὲν πρέπει νὰ καταφρονῇται. Ὁ ὀφθαλμὸς δὲν δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τὸν πόδα· Δὲν ἔχω χρεῖαν σοῦ, οὔτε πρὸς τὸ οὖς· Δὲν ἔχω χρεῖαν σοῦ, οὔτε πρὸς τὴν χεῖρα· Δὲν ἔχω χρεῖαν. Καὶ ἐὰν τὰ πάντα ἦσαν ἐν μέλος τότε ποῦ τὸ σῶμα; «διότι τὸ σῶμα δὲν εἶναι ἐν μέλος, ἀλλὰ πολλά.—ἐδάφια 19-24.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ὑπάρχει σήμερον ἡ αὐτὴ ποικιλία μελῶν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ· διότι καθὼς ὁ 'Απόστολος δεικνύει εἰς τὴν Α' αὐτοῦ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν, ιδ' 22, «καὶ γλῶσσαι εἰς σημεῖον εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις,» ὁμοίως καὶ τὰ θαύματα. Ὅποτε οἱ 'Απόστολοι, παρὰ τοῖς ὁποίοις εὐρίσκετο ἡ δύναμις τῆς ἐπιδαψιλεύσεως τῶν **χ α ρ ι σ μ α τ ω ν** τούτων τοῦ πνεύματος ἀπέθανον, τὰ θαύματα ἐκεῖνα— **χ α ρ ι σ μ α τ α**— ἔπρεπε νὰ παύσωσιν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, καθὼς εἶδομεν ἤδη. 'Αλλ' ὑπάρχει ἀκόμη ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ ἀντίστοιχόν τι ἔργον διὰ πάντα ἡ διὰ πᾶσαν γυναῖκα,—εὐκαιρία τις δηλ. ὅπως ὑπηρετήσῃ τὸν Κύριον, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ συνάδελφα μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀναλόγως πρὸς τὰς φυσικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἕκαστος. 'Αφοῦ τὰ θαύματα ἐκεῖνα ἔπαυσαν ἢ ἐκπαίδευσιν ἐν τῇ ἀληθείᾳ, καὶ ἐν τῇ γνώσει τοῦ Κυρίου, καὶ εἰς τὰς χάριτας τοῦ πνεύματος, κατέλαβε τὴν θέσιν ἐκεῖνων. 'Ακόμη δὲ καὶ ὅποτε τὰ κατώτερα ταῦτα χαρίσματα τῇ θεραπείας, γλωσσῶν, ἑρμηνειῶν, καὶ θαυμάτων ἦσαν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, ὁ 'Απόστολος παρεκκίνησε τοὺς ἀδελφοὺς νὰ «ζητῶσιν ἐνθέρμως τὰ καλλίτερα δῶρα διὰ τὰ μείζονα χαρίσματα.

Οὗτοι βεβαίως δὲν ἔπρεπε νὰ ζητῶσιν, ἢ νὰ περιμένωσιν ὅπως λάβωσι τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, ἀφου δώδεκα ὑπῆρχον τοιοῦτοι· ἀλλ' ἠδύναντο νὰ ζητῶσιν ἢ νὰ ἐπιθυμῶσιν ὅπως γίνωσι προφήται (ἐξηγηταὶ) ἢ διδάσκαλοι. «Καὶ ἔτι» προσθέτει ὁ 'Απόστολος, καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι» (ἐδάφ. 31). Προχωρῶν δὲ, δεικνύει, ὅτι ὑπεράνω πάντων τῶν χαρισμάτων τούτων ἡ ὑπηρεσιῶν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, εὐρίσκεται ἡ τιμὴ τῆς κατοχῆς ἐν μεγάλῳ μέτρῳ τοῦ πνεύματος τοῦ Διδασκάλου—τῆς ἀγάπης, καὶ ὅτι τὸ ταπεινότερον μέρος ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀφιχθῇ εἰς τὴν τελείαν ἀγάπην, ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τὸ μέρος τοῦτο ἴσταται εἰς ὑψηλοτέραν καὶ εὐγενεστέραν θέσιν, παρὰ οἴσοδῃποτε 'Απόστολος, ἢ προφήτης, ἢ διδάσκαλος, ὅστις στερεῖται τῆς χάριτος τῆς ἀγάπης. Διακηρύττει δὲ ὅτι, ἀδιαφόρως τοῦ χαρίσματος τὸ ὁποῖον κατέχει τις, εἰς δὲν ἔχει ἀγάπην, ὁλόκληρον τὸ ζήτημα εἶνε μηδὲν, καὶ ἀνεπαρκὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου. 'Αληθῶς δὲ δυνάμεθα νὰ ὤμεν βέβαιοι, ὅτι οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ κατέχῃ ἐπὶ μακρὸν τὴν θέσιν τοῦ 'Αποστόλου, ἢ προφήτου, ἢ διδασκάλου ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, διὰ τῆς ἐπιδοκimasίας τοῦ Κυρίου, εἰς δὲν ὁ τοιοῦτος δὲν ἔφθασεν εἰς τὴν θέσιν τῆς τελείας ἀγάπης, ἢ εἰς δὲν ἐπαξιεῖ τοῦλάχιστον ὅπως ἀφιχθῇ εἰς τὴν θέσιν ταύτην. 'Αλλως εἰς τὸν τοιοῦτον θὰ ἐπιτραπῇ νὰ ριφθῇ εἰς τὸ σκότος βεβαίως, καὶ ἴσως νὰ γείνη διδάσκαλος τῆς πλάνης, ἀντὶ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας,—ὑπηρετῆς τοῦ Σατανᾶ, ὅπως κοσμινίζῃ τοὺς ἀδελφοὺς.

Εἰς τὴν πρὸς 'Εφεσίους ἐπιστολὴν αὐτοῦ, (δ' 1-16) ὁ 'Απόστολος ἐπαναλαμβάνει τὸ μάθημα τοῦτο τῆς ἐνότητος τῆς ἐκκλη-

σίας, ὡς ἑνὸς σώματος ἐκ πολλῶν μελῶν, ὑπὸ μίαν κεφαλὴν, τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, καὶ συνηνωμένου δι' ἑνὸς πνεύματος,—τοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης. Παρακινεῖ δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα μέλη νὰ περιπατῶσιν ἀξίως τῆς κλήσεως αὐτῶν, ἐν ταπεινοφροσύνῃ, προαότῃ μακροθυμίᾳ, ὑπομένοντες ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ προσπαθοῦντες νὰ διατηρήσωσι τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. Ἐν τῷ κεφαλαίῳ οὕτῳ, ὁ Ἀπόστολος ἀναφέρει τὰ διάφορα μέλη τοῦ σώματος, ἅτινα ἔχουσιν ὀρισθῆ δι' εἰδικὰς ὑπηρεσίας, καὶ ἐξηγεῖ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπηρεσίας λέγων· «καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν Ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφῆτας τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας (προπαρασκευάζων αὐτοὺς διὰ τὸ ἔνδοξον ἔργον, διακονίαν ἢ ὑπηρεσίαν τῆς Χιλιετοῦς Βασιλείας) εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπίγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· ἵνα... ἀληθεύοντες ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ Κεφαλὴ ὁ Χριστός· ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας.... τὴν αὐξήσιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ». — Ἐφεσ. δ' 11-16.

Παρατηρήσατε τὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν ὁ Ἀπόστολος ζωγραφίζει χάριν ἡμῶν—τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, σώματος μικροῦ καὶ μὴ ἀνεπτυγμένου. Πληροφορεῖ ἡμᾶς, ὅτι τὸ Θεῖον θέλημα εἶναι ὅπως πάντα τὰ διάφορα μέλη ἀρξήσωσιν εἰς τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν, εἰς τὴν πλήρη δύναμιν, καὶ ἰσχύν—«τὸ πλήρες μέτρον ἀνθρώπου» εἶναι ἡ εἰκὼν, ἣτις παριστᾷ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ ἀρμοδίᾳ αὐτῆς καὶ πλήρει καταστάσει. Μεταφέροντες τὴν εἰκόνα ταύτην καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ αἰῶνος μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ, παρατηροῦμεν, ὅτι ἀλληλοδιαδόχως τὰ μέλη ἐκοιμήθησαν, ὅπως ἀναμίνωσι τὴν μεγάλην διοργάνωσιν τῆς Χιλιετοῦς πρωίας ἐν τῇ πρώτῃ ἀναστάσει, καὶ ὅτι αἱ θέσεις αὐτῶν συνεχῶς ἀνεπληροῦντο, ὥστε ἡ ἐκκλησία οὐδέποτε ἔμεινεν ἄνευ ὀργανισμοῦ πλήρους, καίτοι συχνάκις πιθανὸν νὰ ὑπῆρξε μεγαλητέρα ἀδυναμία εἰς ἓν μέλος, καὶ μεγαλητέρα δύναμις εἰς ἕτερον. Ἐν τούτοις ἡ προσπάθεια ἑνὸς ἐκάστου μέλους πάντοτε πρέπει νὰ ὑπῆρξε, ὅπως πράξῃ πᾶν τὸ δυνατόν εἰς αὐτό, διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ σώματος, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν μελῶν, καὶ διὰ τὴν τελειοποίησιν αὐτῶν εἰς τὰς χάριτας τοῦ πνεύματος—«μέχρις οὗ πάντες καταστήσωμεν εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως».

Ἐνότης πίστεως εἶναι ἐπιθυμητή, πρέπει νὰ ἀγωνιζώμεθα δι' αὐτήν—καίτοι ὄχι τὸ εἶδος τῆς ἐνότητος, τὸ ὁποῖον γενικῶς ἐπιδιώκεται. Ἡ ἐνότης πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τοὺς ὅρους τῆς «πίστεως τῆς ἁπαξ τοῖς ἁγίοις παραδοθείσης»

ἐν τῇ ἀγνότητι αὐτῆς καὶ ἀπλότητι, καὶ μετὰ πλήρους ἐλευθερίας, δι' ἕκαστον μέλος, ὅπως κατέχη διαφόρους ιδέας ἐπὶ κατωτέρων σημείων, καὶ ἀναδιδαχῆς εἰς τὰς ἀνθρωπίνους θεωρίας, ὑποθέσεις, κλπ. Ἡ περὶ ἐνότητος Γραφικὴ ἰδέα, στηρίζεται ἐπὶ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου. (1) Ἐπὶ τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος, καὶ τῆς ἐντεῦθεν δικαιώσεως ἡμῶν διὰ πίστεως. (2) Ἐπὶ τῆς ἀφιερώσεως ἡμῶν, καὶ ἁγιασμοῦ, καὶ ἀποχωρισμοῦ ἡμῶν χάριν τοῦ Κυρίου, τῆς ἀληθείας, καὶ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν,—συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀδελφῶν. (3) Ἐὰν τὰ οὐσιώδη ταῦτα μέρη, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐνότης πρέπει νὰ βασίζεται, δὲν ὑπάρχουσι, τότε δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀληθὴς Γραφικὴ ἐνότης—ἐπὶ παντὸς ὅμως ἄλλου σημείου δέον νὰ χορηγῆται πλήρης ἐλευθερία, μετὰ τῆς ἐπιθυμίας ὅμως ὅπως ἴδωμεν, καὶ βοηθήσωμεν καὶ ἄλλους ὅπως ἴδωσι τὸ Θεῖον σχέδιον εἰς ἕκαστον χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ λεπτομέρειαν. Τοιοῦτοτρόπως ἕκαστον μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τηροῦν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ προσωπικὴν ἐλευθερίαν, πρέπει νὰ εἶναι τόσον τελείως ἀφιερωμένον εἰς τὴν Κεφαλὴν καὶ εἰς πάντα τὰ μέλη, ὥστε νὰ αἰσθάνηται εὐχαρίστησιν καταθέτων τὰ πάντα, ἀκόμη καὶ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ ζωὴν, ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἐχομεν ἤδη ἐξετάσῃ τὸ εἰδικὸν ἔργον τῶν Ἀποστόλων, ὡς καὶ τὸ γεγενὸς τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ αὐτῶν, καὶ ὅτι οὗτοι ἐξακολουθοῦσιν ἀκόμη ἐκτελοῦντες τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁμιλοῦντες ὡς στόματα τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ μέσου τοῦ λόγου του. Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη περὶ τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν τῆς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας ὁ Ἀπόστολος ὀνομάζει χαρίσματα τοῦ Κυρίου πρὸς τὸ γενικὸν σῶμα, ἢ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁ Κύριος ἔδωκε τοὺς Ἀποστόλους, προφῆτας εὐαγγελιστάς, ποιμένας, διδασκάλους, διὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ γενικοῦ σώματος, τόσον διὰ τὴν παροῦσαν ὅσον καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν αὐτῶν εὐτυχίαν. Ἐναπόκειται δὲ εἰς ἐκείνους οὔτινες μετὰ ζήλου ἐπαναπαύονται καὶ ἐλπίζουσιν εἰς τὸν Κύριον, ὡς τὴν Κεφαλὴν, τὸν Ὁδηγόν, τὸν Διδάσκαλον τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ σώματός Του, νὰ ἀναμένωσι, νὰ ἀποβλέπωσι καὶ νὰ σημειῶσι τὰ χαρίσματα ταῦτα ἐν πάσαις αὐτῶν ταῖς λεπτομερείαις καὶ νὰ ἀποδέχωνται ταῦτα, καὶ νὰ τὰ χρησιμοποιοῦσιν—ἐὰν θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀποκομίσωσι τὴν ἐπαγγελθεῖσαν εὐλογίαν. Τὰ χαρίσματα ταῦτα δὲν ἐπιβάλλονται διὰ τῆς βίας ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὅσοι δὲ παραμελοῦσι ταῦτα, ὁσάκις προσφέρονται εἰς αὐτοὺς, οἱ τοιοῦτοι ὑφίστανται καὶ ἀνάλογον ζημίαν. Ὁ Κύριος ἔθεσε τὰ χαρίσματα ταῦτα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἅμα τῇ ἐνάρξει αὐτῆς, παρασχὼν οὕτως εἰς ἡμᾶς ἰδεώδη τινα διτάταξιν Ἐκκλησίας, ἐπαφήσας εἰς τὸν λαόν του τὴν ἐλευθερίαν, ὅπως ἀκολουθῇ τὸ πρωτότυπον ἐκεῖνο τὸ οὕτως ἐνώπιον αὐτῶν

τεθεν, καὶ νὰ ἀπολαμβάνη ἐξ αὐτοῦ τὰς ἀναλόγους εὐλογίας· ἢ νὰ παραμελῇ τὸ πρότυπον ἐκεῖνο, καὶ νὰ ὑφίσταται ἐκ τούτου ἀναλόγους δυσκολίας καὶ ἀπογοητεύσεις. "Οσοι λοιπὸν ἐξ ἡμῶν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀγώμεθα καὶ διδασκώμεθα παρὰ τοῦ Κυρίου, ἃς ζητῶμεν νὰ μανθάνωμεν, τὸν τρόπον καθ' ὃν Οὗτος ἔθεσε τὰ διάφορα μέλη ἀρχήθεν, καὶ ὅποια χαρίσματα ἐπεδαψίλευσεν ἐκ τοῦ εἴδους τούτου ἐπὶ τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ ἕκτοτε, ἵνα τοιουτοτρόπως ἐκτιμῶμεν τὰ ὅποια—δήποτε ἐκ τοῦ εἴδους τούτου εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν ὑπάρχοντα χαρίσματα, καὶ μετὰ περισσοτέρου ἀκόμη ζήλου ἐπωφεληθῶμεν ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ μέλλον.

Ἡ δὴλωσις τοῦ Ἀποστόλου εἶναι, ὅτι τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου εἶναι ὅπως μὴ ὑπάρχωσι σχίσματα ἐν τῷ σώματι—μὴ ρήξεις, μὴ διαιρέσεις. Εἰς τὰς ἀνθρωπίνους μεθόδους, αἱ διαιρέσεις εἶναι ἀναπόφευκτοι—ἐκτὸς εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ θριάμβου τοῦ Παπισμοῦ, ὅποτε τὸ κατ' ὄνομα σύστημα ἀπέβη ἰσχυρότατον, καὶ μετεχειρίζετο δραστηκωτάτας μεθόδους καταδιώξεως κατ' ἐκείνων οἵτινες δὲν εὐρίσκοντο εἰς τελείαν ἁρμονίαν μετ' αὐτοῦ. Ἡ ἔνωσις ἐκεῖνη, ἐν τούτοις ἦτο ἔνωσις δυνάμεως, ἢ καταναγκασμοῦ,—ἐξωτερικὴ ἔνωσις, καὶ ὄχι ἔνωσις τῆς καρδίας. Ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ὁ Υἱὸς ἠλευθέρωσεν, οὐδέποτε δύνανται νὰ συμμετάσχωσιν ἐκ καρδίας εἰς τοιαύτας ἐνώσεις, ἐν ταῖς ὁποίαις ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία ἐξ ὀλοκλήρου καταστρέφεται. Ἡ δυσκολία μὲ τὰς Προτεσταντικὰς ἐκκλησίας δὲν εἶναι ὅτι, αἱ ἀποχρώσεις αὗται ὑπῆρξαν λίαν ἐλευθέραι, καὶ ἐπομένως ἀπεχωρίσθησαν εἰς διάφορα τμήματα, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι αὗται διακρατοῦσιν ἀκόμη μέγα μέρος τοῦ πνεύματος τοῦ συστήματος τῆς μητρὸς των, χωρὶς νὰ κατέχωσι καὶ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποῖαν ἡ μήτηρ ἐξήσκει ποτε, πρὸς πατάμπνιν καὶ καιαστολήν τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως. Θέλομεν ἀναμφιβόλως ἐκπλήξῃ πολλοὺς, ὅταν εἴπωμεν ὅτι ἀντὶ νὰ ὑπάρχωσι τόσον πολλὰ διαιρέσεις καὶ σχίσματα ἀνὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, ἐκ τοῦ εἴδους ἐκεῖνου τὸ ὁποῖον ἐξητάσαμεν ἤδη, ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἀνάγκη τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀκόμη **μεγαλητέρα ἐλευθερία** μέχρις ὅτου ἕκαστον ἀτομικὸν μέλος σταθῇ ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον ἀπὸ πάντας τοὺς ἀνθρωπίνους δεσμούς, σύμβολα πίστεως, καὶ ὁμολογίας, κλπ. Ὅποταν δὲ ἕκαστος Χριστιανὸς ἀτομικῶς σταθῇ εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Κύριος τὸν ἠλευθέρωσεν, Γαλ. ε' 1. Ἰωάν. η' 32) καὶ ὁποταν ἕκαστος Χριστιανὸς ἀτομικῶς ἐνωθῇ πιστῶς μετὰ τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Λόγου Αὐτοῦ τότε λίαν ταχέως, ἢ ἀρχικὴ ἐνότης τὴν ὁποῖαν αἱ Γραφαὶ περιγράφουσι, θέλει γείνη καταφανής, καὶ πάντα τὰ ἀληθῆ τέκνα τοῦ Θεοῦ, πάντα τὰ μέλη τῆς νέας κτίσεως, θέλουσιν ἴδη ἑαυτὰ προσεγγίζοντα ἄλλα, ἐν ἐλευθέρᾳ ὁμοίως καταστάσει εὐρισκόμενα, καὶ συνδεόμενα πρὸς ἄλληλα διὰ τῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης, πολλῷ μᾶλλον ἰσχυρότερον, ἢ ὅσον οἱ ἄνθρωποι συνδέονται δι'

ἐπιγείων συστημάτων καὶ συλλόγων. «Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ **δυναίνει** (συγκρατεῖ) ἡμᾶς». — Β' Κοριν. ε' 14.

Πάντα τὰ μέλη τῆς Ἀαρωνικῆς οἰκογενείας, ἦσαν ἐκλέξιμα εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἱερατείου· ἐν τούτοις ὑπῆρχον περιορισμοὶ τινες, φραγμοί, καὶ κωλύματα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὸ ἀντιτυπικὸν «Βασιλεῖον ἱεράτευμα»,—πάντες εἶνε ἱερεῖς, πάντες εἶνε μέλη τοῦ κεχρισμένου σώματος, τὸ δὲ χρίσμα σημαίνει δι' ἕκαστον πλήρη ἐξουσίαν εἰς τὸ κηρύττειν, καὶ διδάσκειν τὰ χαρὰς εὐαγγέλια, καθὼς εἶνε γεγραμμένον «Πνεῦμα Κυρίου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐπ' ἐμέ, διότι ὁ Κύριος **μὲ ἔχρισε**· διὰ νὰ εὐαγγελίζωμαι εἰς τοὺς πτωχοὺς· διὰ νὰ ἰατρεύσω τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν. Ἐνῷ δὲ οὗτοι λόγοι οὗτοι ἐφαρμόζονται εἰς τὴν Κεφαλὴν τοῦ Χριστοῦ, τῆς Νέας κτίσεως τοῦ Βασιλείου ἱερατεύματος, οὗτοι ἐφαρμόζονται ἐπίσης καὶ εἰς πάντα τὰ μέλη — καὶ ἐπομένως ὑπὸ γενικὴν τινα ἔννοιαν, ἕκαστον ἀφιερωμένον τέκνον τοῦ Θεοῦ ἔχει ἕνεκεν τοῦ χρίσματος τούτου τοῦ Ἀγίου πνεύματος, πλήρη ἐξουσίαν, ἥ ἐντολὴν νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον—ὅπως ἐξαγγέλῃ τὰς ἀρετὰς τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ἐκ τοῦ σκοτοῦς εἰς τὸ θαυμαστόν αὐτοῦ φῶς». — Α' Πέτρ. 6' 9.

Ἀλλὰ καθὼς ἀπηγεῖτο ἀπὸ τοὺς τυπικοὺς ἱερεῖς, νὰ ᾤων ἐλεύθεροι ἔκ τινων ἐλλείψεων, καὶ νὰ ἔχωσι φθάσῃ εἰς ὀρισμένην τινα ἡλικίαν, τοιοῦτοτρόπως καὶ μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Βασιλείου ἱερατεύματος, ὑπάρχουσιν οἱ στερούμενοι τῶν προσόντων διὰ δημόσιον ὑπηρεσίαν, τὰ ὅποια οἱ ἄλλοι κατέχουσιν. Ἐκαστος πρέπει μετὰ σωφροσύνης (Ρωμ. 16' 3,6) νὰ ζητῇ ὅπως διακρίνῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν του, τὸ μέτρον τῶν χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ τὰ ὅποια κατέχει καθὼς καὶ τὸ μέτρον τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ καὶ εὐθύνης. Ὅμοίως δὲ πάντα τὰ μέλη, πρέπει νὰ λαμβάνωσι γινῶσιν περὶ τε τῶν φυσικῶν καὶ πνευματικῶν προσόντων, καὶ προτερημάτων τῶν ἄλλων, καὶ νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ Θεοῦ θελήματος σχετικῶς πρὸς ταῦτα. Εἰς τὸν τύπον, ἡ ἡλικία ἦτο σπουδαῖον προσόν· παρὰ τοῖς ἀντιτυπικοῖς ὁμοῦς ἱερεῦσι, τοῦτο σημαίνει πείραν, ἀνάπτυξιν χαρακτῆρος. Εἰς τὸν τύπον τὸ ἐλάττωμα τῆς ἀλλοιθωρίας, σημαίνει διὰ τὸ ἀντιτυπικὸν ἱερατεῖον ἔλλειψιν ὀξυδερκείας, καὶ διαυγείας ὁράσεως περὶ τὰ πνευματικὰ ζητήματα, ὅπερ βεβαίως, εἶναι ἐμπόδιον διὰ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας. Ὅμοίως ἐπίσης πάντα τὰ διάφορα ἐλαττώματα ἅτινα ἐκώλυον τὸ τυπικὸν ἱερατεῖον, παριστῶσι διαφόρους ἠθικάς, καὶ φυσικάς, ἢ διανοητικάς ἀνικανότητας μεταξὺ τοῦ ἀντιτυπικοῦ Βασιλείου ἱερατεύματος.

Ἐν τούτοις, καθὼς οἱ παραμεμορφωμένοι ἱερεῖς ἐν τῷ τύπῳ, ἐξήσκουν πάντα τὰ προνόμια τῶν ἄλλων, ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὴν συντήρησίν των, τρώγοντες ἐκ τοῦ ἄρτου τῆς προθέσεως, τῶν θυσιῶν κλπ., τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ ἡμᾶς εἰς τὸ ἀντίτυπον—α

ἀτέλειαι ἐκεῖναι αἵτινες θὰ παρεκώλυνον ἕν μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὸ νὰ ὑπηρετῇ δημοσίως τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν, δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτόν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναγνωρίζῃ, ὅτι κατέχει πλήρη δικαιώματα μετὰ πάντων τῶν ἄλλων ἐπὶ τῆς πνευματικῆς τραπέζης τοῦ Κυρίου, καθὼς καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος. Καθὼς οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχιερέως, ἐκτὸς ἐὰν ἦτο ἄμωμος φυσικῶς καὶ ἐνήλικος, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἠθελον νὰ ὑπηρετήσωσιν, ὡς ὑπηρετᾷ τῆς ἀληθείας ἐν «λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ» δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀρχάριοι, ἀλλὰ μέλη τοῦ σώματος, τῶν ὁποίων ἡ ὠριμότης κατὰ τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὴν γνῶσιν, καὶ τοὺς καρποὺς τοῦ πνεύματος θὰ παρειχεν αὐτοῖς τὰ προσόντα διὰ τοιαύτην ὑπηρεσίαν. Οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ ἀναγνωρίζωνται ὡς πρεσβύτεροι — ὄχι βεβαίως κατ' ἀνάγκην πρεσβυτέρους κατὰ τὴν ἡλικίαν τῆς φυσικῆς ζωῆς, ἀλλὰ πρεσβυτέρους, ἢ προϋσταμένους, ἢ ὠρίμους ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀλήθειαν, καὶ καταλλήλους ὅπως συμβουλευώσι καὶ ὁδηγῶσι τοὺς ἀδελφούς συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ Λόγου τοῦ Κυρίου.

Ἔχοντες λοιπὸν ὑπ' ὄψιν τὴν σημασίαν τῆς λέξεως πρεσβύτερος, ἀναγνωρίζομεν τὴν λογικότητα τῶν Γραφῶν, διακηρυττουσῶν, ὅτι πάντες ὅσοι ἔχουσι προσηλωθῇ εἰς τὴν πνευματικὴν διακονίαν τῆς ἀληθείας, δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι καταλλήλως διὰ τοῦ ὅρου «πρεσβύτερος»· ἀδιάφορον ἐὰν οὗτοι ἐκτελῶσι τὴν ὑπηρεσίαν ἀποστόλου, ἢ προφήτου, ἢ εὐαγγελιστοῦ, ἢ ποιμένος, ἢ διδασκάλου.

Διὰ νὰ καθέξῃ τις μίαν οἵανδῆποτε ἐκ τῶν θέσεων τούτων τῆς ὑπηρεσίας, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀναγνωρισθῇ ὡς πρεσβύτερος τῆς ἐκκλησίας. Τοιοῦτοτρόπως οἱ Ἀπόστολοι ἔλεγον ὅτι καὶ αὐτοὶ ἦσαν πρεσβύτεροι. (Α' Πέτρ. ε' 1. Β' Ἰωάν. 1). "Ὅσον δὲ ἀφορᾷ περὶ τῶν ὑπηρετῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν, οὗτοι ἀναφέρονται ὑπὸ τρία ὀνόματα, τὰ ἑξῆς:—

ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ, ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙ, ΠΟΙΜΕΝΕΣ.

Τὰ τρία ταῦτα ὀνόματα, ἐν τούτοις παρεξηγήθησαν ἕνεκα τῆς κακῆς αὐτῶν ἐφαρμογῆς εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων· ὅθεν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι ἡ λέξις ἐπίσκοπος σημαίνει ἀπλῶς τὸν ἐπιβλέποντα, τὸν ἐπόπτην, καὶ ὅτι πᾶς διοριζόμενος ἐπίσκοπος, ἀνεγνωρίζετο, ὡς ἐπόπτης μεγάλου τινὸς ἔργου ἢ μικροῦ. Τοιοῦτοτρόπως παραδείγματος χάριν, ὁ Ἀπόστολος συνηντήθη ποτε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου, εἰς τοὺς ὁποίους συμβουλευσας διὰ τελευταίαν φορὰν, εἶπεν· «Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ἣ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους». — Πράξ. κ' 28.

Ἐν τούτοις, τινὲς ἐξ αὐτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Κυρίου παρεσχέθη εὐρυτέρα σφαῖρα ἐπιρροῆς, ἢ ἐπιβλέψεως, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡδύναντο καταλλήλως νὰ ὀνομασθῶσι γενικοὶ ἐπίσκοποι. Ὡς τοιοῦτοι ἦσαν πάντες οἱ Ἀποστόλοι,—τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἔχοντος τὴν εὐρυτέραν σφαῖραν ἐπιβλέψεως, πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν εὐρισκομένων εἰς τὰς Ἑθνικὰς χώρας—ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τῇ νοτίῳ Εὐρώπῃ. Ἄλλ' ἡ θέσις αὕτη τοῦ γενικοῦ ἐπόπτου, δὲν περιορίζετο εἰς τοὺς Ἀποστόλους· ὁ Κύριος ἐν τῇ ἑαυτοῦ προνοίᾳ, ἀνήγειρε καὶ ἄλλους, ὅπως ὑπηρετῶσι τὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον—«οὐχὶ αἰσχροκερδῶς ἀλλ' ἐκουσίως»—μετὰ ἐπιθυμίας ὅπως ὑπηρετήσωσι τὸν Κύριον καὶ τοὺς ἀδελφούς. Κατ' ἀρχάς ὁ Τιμόθεος ἐνησχολήθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἐν μέρει δὲ ὡς ἀντιπρόσωπός του, καὶ συνεστήθη εἰς διαφόρους ὁμάδας ἢ ἐκκλησίας, τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου. Ὁ Κύριος ἦτο καὶ εἶναι ἀκόμη, ἐξ ὁλοκλήρου ἱκανός, ὅπως ἑξακολουθῇ καὶ ἀποστέλλῃ τοιοῦτους ἐπισκόπους, ὅπως καθοδηγῶσι καὶ συμβουλεύωσι τὸ ποίμνιόν του. Ὁ δὲ λαὸς τοῦ Κυρίου, ἀφ' ἑτέρου, πρέπει νὰ εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἱκανός ὅπως κρίνῃ, περὶ τῆς ἀξίας τῆς συμβουλῆς ἣτις τοῖς προσφέρεται ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐπισκόπων. Αὕτη δὲ πρέπει νὰ ἐπιβεβαιουῖται δι' εὐσεβοῦς ζωῆς, ταπεινόφρονος διαγωγῆς καὶ διὰ τοῦ πνεύματος τῆς αὐτοθυσίας· καὶ διὰ τῆς ἀποχῆς ἀπὸ πάσης δολοπλόκου μηχανορραφίας πρὸς τιμὴν καὶ αἰσχροκέρδειαν, καθὼς καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας, ἣτις νὰ δύναται νὰ ὑποστῇ τὸν ἔλεγχον τῆς λελογισμένης μελέτης τῆς Γραφῆς,—διὰ τῆς καθημερινῆς ἐρεῦνης τῶν Γραφῶν, ὅπως ἀποδειχθῇ ἂν αἱ ἐκθέσεις αὐτῶν τελείως συμφωνοῦσι πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Λόγου. Τοῦτο δὲ καθὼς εἶδομεν ἐγένετο μὲ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν Ἀποστόλων, οἵτινες καὶ προσεκάλουν τοὺς ἀδελφούς νὰ κάμνωσι καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιον—ἐπαινοῦντες πρὸ πάντων ἐκείνους, οἵτινες ἦσαν προφυλακτικοί, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ὦσι συγχρόνως ὑπουργοὶ, καὶ ὑπερκριτικοί. — Πράξ. κ' 28.

Ἐν τούτοις, καθόσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, καὶ τῆς ἀγάπης διὰ τιμᾶς καὶ δόξας, ταχέως κατέλαβε τὴν θέσιν τοῦ πνεύματος τῆς ταπεινόφρονος ἀφιερώσεως καὶ αὐτοθυσίας, ἐνῶ ἡ εὐπιστία καὶ ἡ κολακεία εὐκόλως ὑπεσχέλισαν τὴν Γραφικὴν ἔρευναν· ὡς ἀποτέλεσμα δὲ τούτου ἦτο, ὅτι οἱ ἐπίσκοποι βαθμιαίως ἐγένοντο αὐθαίρετοι—βαθμιαίως δηλαδὴ ἡξίουσαν ἴσην ἀξίαν πρὸς τὴν τῶν Ἀποστόλων, κλπ. — ἕως ὅτου τέλος μεταξὺ αὐτῶν ἠγέρθη ἀνταγωνισμός, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο γνωστοὶ καὶ διεκρίνοντο ἀπὸ τοὺς ἄλλους διὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Ὁμοίως, ἀνταγωνισμός τις ἐγεγυθῆς καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχιεπισκόπων, ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐξύψωσιν ἐνδὸς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Πάπα.

Τὸ αὐτὸ δὲ πνεῦμα ἔκτοτε ἐπεκράτησε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὄχι μόνον εἰς τὸν παπισμόν, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ ἐπίσης ἐκείνων οἵτινες ἐπλανήθησαν καὶ ἐξηπατήθησαν ὑπὸ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ, καὶ ἐλοξοδρόμησαν ἀπὸ τὴν ἀπλότητα τῶν ἀρχεγόνων διατάξεων. Συνεπῶς εὐρίσκομεν σήμερον, ὅτι τοιαύτη τις ὀργάνωσις, ὡς ἐκείνη ἣτις ἐπεκράτει ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ,—δηλαδή ἄνευ φατριαστικῶν ὀνομάτων, ἄνευ δόξης, τιμῆς καὶ ἐξουσίας ἐκ μέρους τῶν ὀλίγων ἐπὶ τῶν πολλῶν, καὶ ἄνευ διαιρέσεων εἰς κληρικούς καὶ λαϊκούς—θεωρεῖται, ὡς νὰ μὴ εἶναι ὀργάνωσις διόλου. Ἡμεῖς ὅμως εἴμεθα εὐτυχεῖς καταλαμβάνοντες θέσεις μεταξὺ τῶν μὴ ἐκτιμωμένων, μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τῆς πρώτης ἐκκλησίας, καὶ ἀπολαμβάνοντες ἀναλόγους ἐλευθερίας καὶ εὐλογίας, ὁμοίας πρὸς ἐκείνας.

Οἱ πρεσβύτεροι τῆς ἐκκλησίας, πάντες εἶναι ἐπίσκοποι, ἐπιβλέποντες καὶ φρουροὶ τῶν συμφερόντων τῆς Σιών, τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐπιτοπίως, τινὲς δὲ ὑπὸ τὴν εὐρείαν καὶ γενικὴν ἔννοιαν, οὕτως ὥστε ἕκαστος ἀναλόγως τῶν ταλάντων καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ, νὰ δύναται νὰ ὑπηρετῇ τὸ ποίμνιον, ὃ εἰς ὡς εὐαγγελιστὴς τοῦ ὁποίου τὰ προσόντα καθιστῶσιν αὐτόν κατάλληλον πρὸς τοῦτο, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ συνθῆκαι ἐπιτρέπουσιν εἰς αὐτόν νὰ περιέρχεται καὶ νὰ κηρύττῃ τὴν ἀλήθειαν εἰς ἀρχαρίους—ἀνευρίσκων ἐκείνους οἵτινες κατέχουσιν οὕς εἰς τὸ ἀκούειν τὰ χαρὰς εὐαγγέλια, κλπ. Ὁ ἄλλος δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ ποίμνιον ὡς ποιμὴν διότι κατέχει προσόντα κοινωνικοῦ χαρακτῆρος, καθιστῶντα αὐτόν ἱκανὸν ὥστε νὰ ἐπιβλέπῃ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου προσωπικῶς, ἀτομικῶς, — νὰ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς κατ' οἶκον, νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτούς, νὰ ἐνδυναμόνῃ αὐτούς, νὰ συναθροίσῃ αὐτοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ νὰ ὑπερασπίζῃ αὐτούς κατὰ τῶν ἐν ἐνδύμασι προβάτου λύκων, οἵτινες δάκνοισι καὶ κατατρώγουσιν αὐτούς. Καὶ οἱ «προφῆται» ἐπίσης ἔχουσι τὰ ἰδιαίτερα αὐτῶν προσόντα πρὸς ὑπηρεσίαν.

Ἡ λέξις «προφήτης» δὲν χρησιμοποιεῖται σήμερον γενικῶς ὑπὸ τὴν εὐρείαν ἔννοιαν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιεῖτο κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν ταύτην ὡς σημαίνουσιν τὸν βλέποντα ἢ τὸν προλέγοντα. Ἡ λέξις προφήτης ἐν τούτοις, σημαίνει τὸν **δημόδιον ὁμιλητήν**—ἢ ρήτορα. Ὁ βλέπων ὀράσεις, ἢ ὁ λαμβάνων ἀποκαλύψεις, δύναται ἐπίσης νὰ ὀνομασθῇ προφήτης, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, τοῦ κηρύττοντος τὰ τοιαῦτα αἱ δύο ὅμως αὗται σημασίαι, εἶναι διακεχωρισμένα ἢ μία ἐκ τῆς ἄλλης. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀαρών, ὁ Μωϋσῆς ἦτο ὁ μεγαλειότερος, ἐπειδὴ ἦτο ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Κύριος εἶπεν εἰς αὐτόν—«Ἰδὲ ἐγὼ σὲ κατέστησα θεὸν εἰς τὸν Φαραώ (ἰσχυρόν, ἢ ἀνώτερον) καὶ ὁ Ἀαρών ὁ ἀδελφός σου θὰ εἶναι προφήτης σου»—στόμα σου, ἀγορητής. (ἔξοδος ζ'.1). "Ε-

χομεν ἤδη παρατηρήσῃ, ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν Ἀποστόλων ἦσαν βλέποντες ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι εἰς αὐτοὺς παρεσχέθη γνώσις περὶ τῶν μελλόντων· σήμερον δὲ παρατηροῦμεν ὅτι πάντες σχεδὸν ἐκεῖνοι ἦσαν προφῆται ἐπίσης, δηλ. δημόσιοι κήρυκες—προπάντων δὲ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος. Ἐκτὸς ὅμως τούτων ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι δημόσιοι ὁμιληταί, ἢ προφῆται. Ὁ Βαρνάβας π.χ. ἦτο εἰς ἕξ αὐτῶν καὶ καθὼς εἶναι γεγραμμένον, «Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, (δημόσιοι ὁμιληταί) διὰ πολλῶν λόγων παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς»—Πράξεις ιε'. 32.

Οὐδεὶς ὑπαινιγμὸς ὑπάρχει εἰς τὰς Γραφάς, ὅτι ἄτομόν τι τὸ ὁποῖον δὲν κατέχει τὰ προσόντα δι' ἔργον τι πρέπει νὰ θεωρῇται ὡς ὑποδειχθεὶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τὴν θέσιν ἐκείνην διὰ τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι εἰδικῶς κατάλληλος, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἕκαστον μέλος πρέπει νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἄλλους, ἀναλόγως πρὸς τὰ τάλαντά του, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἰκανότητά του, καὶ ὅτι ἕκαστος πρέπει νὰ εἶναι ἀρκετὰ μετριόφρων, ὥστε «νὰ μὴ φρονῇ ὑπὲρ ὃ πρέπει νὰ φρονῇ, ἀλλὰ νὰ σωφρονῇ», ἀναλόγως πρὸς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῶν ἑαυτοῦ ταλάντων, ἅτινα ὁ Κύριος ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἀναγνωρίξῃ ἐκείνους ἐκ τοῦ μέσου αὐτῆς, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ γείνωσι μεγάλοι, ὑπὸ τὴν ἑποῦν ταύτην. Ἀπεναντίας, οὗτοι πρέπει νὰ λάβωσι γνώσιν τῆς ταπεινοφροσύνης, ὡς οὔσης μιᾶς ἐκ τῶν οὐσιωδεστερῶν ἰδιοτήτων δι' ἓνα πρεσβύτερον, ἢ δι' οἰανδήποτε ὑπηρεσίαν εἰς οἷονδήποτε τμήμα. Ἐὰν ἐπομένως δύο ἀδελφοὶ φαίνονται ἔχοντες τὰ ἴδια τάλαντα, ἀλλ' ὁ εἰς ἕξ αὐτῶν εἶναι φιλόδοξος, καὶ προπετής, ὁ δὲ ἄλλος ταπεινός, καὶ ὑποχωρητικός, τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου, τὸ ὁποῖον εἶναι πνεῦμα σοφίας καὶ ὑγιαίνοντος νοός, πρέπει νὰ καθωδηγήσῃ τὸν λαόν τοῦ Κυρίου ὅπως ἐκτιμήσῃ τὸν ταπεινότερον ἀδελφόν, ὡς τὸν μόνον τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος εἰδικῶς ἠνόνησε καὶ ἠθέλησε νὰ θέσῃ αὐτὸν εἰς τὴν πλέον ἐξοχωτέραν θέσιν τῆς ὑπηρεσίας.

Φαίνεται ὀλίγον ἄξιον λόγου, τὸ ὅτι «τράγοι» ἢ πρόβατα τοῦ ποιμνίου τοῦ Κυρίου κατέχοντα τὰς διαθέσεις τῶν τράγων, θὰ ἐποφθαλμίων τὴν ἀρχηγίαν περισσότερον ἢ ὅσον τὰ ἀληθῆ πρόβατα, ἅτινα ἀναγνωρίζουσι τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, γνωρίζουσι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ τὰ ὁποῖα ζητοῦσι νὰ κάμωσι τὸ θέλημά του, θὰ ἐπέτρεπον εἰς τοὺς τοιοῦτους τράγους, νὰ καταλάβωσι τὴν ἀρχηγίαν μεταξὺ αὐτῶν. Εἶναι βεβαίως καλὸν νὰ ἀκολουθῶμεν τὴν εἰρήνην μεταξὺ πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐπιδιώκωμεν αὐτὴν ἀλλὰ ἔνθα παραγκωνίζωμεν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου χάριν τῆς εἰρήνης, πρέπει νὰ ὦμεν βέβαιοι, ὅτι τὸ τοιοῦτον θὰ ἀποβῇ πρὸς ζημίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. Εἶναι καλὸν νὰ ἔχωμεν πάντες τὴν γλυκεῖαν καὶ ἡρεμὸν φύσιν τοῦ προβάτου· ἀλλ' εἶναι ἀναγκαῖον ἐπίσης ὅπως τὰ πρόβατα ἔχουσι χ α ρ α κ τ ῆ